

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

**LİSE ÖĞRETMENLERİNİN 21. YÜZYIL ÖĞRETMEN VE ÖĞRENE
BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANALİZİ**

YAZAR

Emine ZALOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Doç. Dr. Sanem TABAK

ORDU- 2024

TEZ KABUL SAYFASI

Emine ZALOĞLU tarafından hazırlanan “**Lise Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğreten ve Öğrenen Becerileri Arasındaki İlişkinin Analizi**” başlıklı bu çalışma, **16.07.2024** tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak, jürimiz tarafından **YÜKSEK LİSANS tezi** olarak kabul edilmiştir.

Başkan Doç. Dr. Beste DİNÇER
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi / Eğitim Fakültesi İmza

Üye Doç. Dr. Sanem TABAK
Ordu Üniversitesi / Eğitim Fakültesi İmza

Üye Doç. Dr. Tuba ACAR ERDOL
Ordu Üniversitesi / Eğitim Fakültesi İmza

ETİK BEYANI

Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Emine ZALOĞLU

ÖZET

EĞİTİM BİLİMLERİ

EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM

LİSE ÖĞRETMENLERİNİN 21.YÜZYIL ÖĞRETEN VE ÖĞRENEN BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANALİZİ

Emine ZALOĞLU

Araştırmada ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretene ve öğrenen becerileri arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda öncelikle ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretene ve öğrenen becerilerini kullanım düzeyleri belirlenmiş; ardından bu becerileri kullanım düzeylerinin öğretmenlerin cinsiyetlerine, mesleki kıdem yıllarına ve çalıştıkları okul türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırma ilişkisel araştırma desenine göre desenlenmiştir. Araştırmanın katılımcılarını 2023-2024 eğitim öğretim yılında Ordu ili Altınordu ilçesi sınırları içinde yer alan ve Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı liselerde görev yapan toplam 282 ortaöğretim öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yy. öğretene becerilerinden sırasıyla en yüksek puanla onamacı becerileri, sonrasında teknopedagojik becerileri, yönetsel becerileri, üretimsel becerileri ve en düşük puanla esnek öğretene becerilerini kullandıkları belirlenmiştir. Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerilerinden ise, sırasıyla en yüksek puanla bilişsel becerileri, sonrasında yenilikçilik becerilerini, işbirliği ve esneklik becerileri ve en düşük puanla otonom becerileri kullandıkları belirlenmiştir. Araştırmanın diğer alt problemi kapsamında öğretmenlerin cinsiyet ve mesleki kıdem değişkenleri ile ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yy. öğretene ve öğrenen becerileri kullanım düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Okul türüne göre ise, ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yy. öğretene ve öğrenen becerileri kullanım düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Araştırmada temele alınan problem kapsamında ulaşılan sonuçlara göre, ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yy. öğretene becerileri ile 21. yy. öğrenen becerileri kullanım düzeyleri arasında pozitif yönlü yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: 21.Yüzyıl Becerileri, 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri, 21.Yüzyıl Öğrenen Becerileri, Ortaöğretim öğretmenleri.

ABSTRACT

DEPARTMENT OF EDUCATIONAL SCIENCES

DEPARTMENT OF CURRICULUM AND INSTRUCTION

ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN HIGH SCHOOL TEACHERS' 21ST CENTURY TEACHER AND LEARNER SKILLS

EMİNE ZALOĞLU

In this study, it was aimed to examine the relationship between 21st century teacher and learner skills of high secondary school teachers. In line with this main purpose, firstly, the levels of high education teachers' use of 21st century teacher and learner skills were determined; then it was examined whether the levels of use of these skills differed according to the gender, years of professional seniority and the type of school they worked in. The research was designed according to the relational research design. The participants of the study consisted of a total of 282 high education teachers working in high schools affiliated to the MoNE within the borders of Altınordu district of Ordu province in the 2023-2024 academic year. According to the results of the study, it was determined that high school teachers used affirmative skills with the highest score, then technopedagogical skills, administrative skills, generative skills and flexible teaching skills with the lowest score among 21st century teacher skills. Among the 21st century learner skills of high school teachers, it was determined that they used cognitive skills with the highest score, then innovativeness skills, collaboration and flexibility skills and autonomous skills with the lowest score. Within the scope of the other sub-problem of the research, there was no significant difference between the gender and professional seniority variables of the teachers and the level of use of 21st century teacher and learner skills of high school teachers. According to the school type, there was a significant difference between the levels of high education teachers' use of 21st century teacher and learner skills. According to the results obtained within the scope of the problem based on the research, it was concluded that there is a significant positive relationship between the levels of use of 21st century teacher skills and 21st century learner skills of high education teachers.

Key Words : 21st Century Skills, 21st Century Teacher Skills, 21st Century Learner Skills, High School Teachers.

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans sürecim boyunca yol gösterici olan, olumlu tavrıyla beni cesaretlendiren, bilgi birikimiyle ve sabrıyla her zaman yanımda olan, öğrencisi olmaktan gurur duyduğum değerli danışman hocam Sayın Doç. Dr. Sanem TABAK 'a sonsuz teşekkür ediyorum.

Tüm hayatım boyunca benim yanımda olan, aldığım kararları her zaman destekleyen, sadece bu çalışma sürecinde değil tüm hayatım boyunca beni cesaretlendiren ve moral veren annem Sevda Akova'ya, babam Zafer Akova'ya sonsuz teşekkür ediyorum.

Ve en büyük teşekkürüm sabrıyla, enerjisiyle, sevgisiyle, anlayışıyla kızım Yağmur Asya Zaloğlu'na, oğlum Kuzey Ata Zaloğlu'na ve kıymetli eşim Ata Altay Zaloğlu'na. Anılarımızın giderek artması dileğiyle...

Emine ZALOĞLU

İÇİNDEKİLER

Sayfa

TEZ KABUL SAYFASI	ii
ETİK BEYANI	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar	ix
ŞEKİLLER	x
1. GİRİŞ	1
1.1 Problem Cümlesi.....	3
1.2 Araştırmanın Amacı ve Önemi	3
1.3 Varsayımlar	5
1.4 Sınırlılıklar	5
1.5 Tanımlar	5
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1 21. Yüzyıl Becerileri	6
2.1.1 21. Yüzyıl Becerileri Öğrenme Çerçevesi.....	6
2.1.2 OECD Beceriler Çerçevesi.....	8
2.1.3 21. Yüzyıl Becerilerinin Öğretimi ve Değerlendirilmesi Projesi Beceriler Çerçevesi	10
2.1.4 Uluslararası Eğitimde Teknoloji Derneğine Ait Beceriler Çerçevesi	11
2.1.4.1 Öğrenciler İçin ISTE Standartları	12
2.1.5 21. Yüzyıl Becerilerinin Türkiye’deki Görünümü	13
2.2 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri	15
2.2.1 21. Yüzyıl Öğrenme Ortaklığı Projesi.....	17
2.2.2 Trilling ve Fadel (2009) Tarafından Önerilen Beceriler	18
2.2.3 Saavedra ve Opfer (2012) Tarafından Önerilen Beceriler.....	19
2.2.4 OECD (2018) Tarafından Önerilen Beceriler	21
2.2.5 ISTE Öğretmenler İçin Standartlar.....	22
2.2.6 21. Yüzyıl Öğreten Becerilerinin Türkiye’deki Görünümü	23
2.3 İlgili Araştırmalar.....	25
2.3.1 Ulusal Düzeyde Yapılan Araştırmalar.....	25
2.3.1.1 Öğretmenlerin 21. Yüzyıl Öğrenen ve 21. Yüzyıl Öğreten Becerilerinin İncelendiği Araştırmalar	25
2.3.1.2 21. Yüzyıl Öğrenen ve Öğreten Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Çalışmalar	28
2.3.2 Uluslararası Düzeyde Yapılan Araştırmalar.....	30
3. YÖNTEM	35
3.1 Araştırma Modeli	35
3.2 Evren ve Örneklem	35
3.3 Veri Toplama Araçları	36
3.4 Verilerin Analizi.....	38
4. BULGULAR	40
4.1 Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Kullanım Düzeyinin İncelenmesi.....	40

4.2 Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğrenen Becerileri Kullanım Düzeyinin İncelenmesi.....	41
4.3 Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Kullanım Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi	42
4.4 Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğrenen Becerileri Kullanım Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi	49
4.5 Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri ile 21. Yüzyıl Öğrenen Becerileri Kullanım Düzeylerinin Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	55
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	58
5.1 Sonuç ve Tartışma.....	58
5.2 Öneriler	62
KAYNAKLAR	64
EKLER	70
EK-1.Etik Kurul Belgesi.....	70
YASAL/ÖZEL İZİN BELGELERİ	73
Araştırma İzni.....	73
ÖZGEÇMİŞ	75

TABLolar

	<u>Sayfa</u>
Tablo 3.1. Çalışmaya Katılan Ortaöğretim Öğretmenlerine Ait Kişisel Bilgiler.....	33
Tablo 3.2. Araştırmadaki Ölçme Araçlarının Güvenirlik Düzeyleri.....	35
Tablo 3.3. Verilerin Normal Dağılım Analizleri.....	36
Tablo 4.1. Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21.Yy Öğreten Becerileri Kullanım Düzeyleri.....	38
Tablo 4.2. Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21.Yy Öğrenen Becerileri Kullanım Düzeyleri.....	39
Tablo 4.3. Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yy. Öğreten Becerilerini Kullanım Düzeylerinin Cinsiyete Göre İncelenmesi.....	40
Tablo 4.4. Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yy. Öğreten Becerilerini Kullanım Düzeylerinin Mesleki Kıdeme Göre İncelenmesi.....	42
Tablo 4.5. Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yy. Öğreten Becerilerini Kullanım Düzeylerinin Çalıştıkları Okul Türüne Göre İncelenmesi.....	46
Tablo 4.6. Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yy. Öğrenen Becerilerini Kullanım Düzeylerinin Cinsiyete Göre İncelenmesi.....	50
Tablo 4.7. Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yy. Öğrenen Becerilerini Kullanım Düzeylerinin Mesleki Kıdeme Göre İncelenmesi.....	51
Tablo 4.8. Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yy. Öğrenen Becerilerini Kullanım Düzeylerinin Çalıştıkları Okul Türüne Göre İncelenmesi.....	54
Tablo 4.9. Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yy. Öğreten Becerilerini ile 21.Yy. Öğreten Becerilerini Kullanım Düzeyleri Arasındaki İlişki.....	58

ŞEKİLLER

	<u>Sayfa</u>
Şekil 2.1. P21 Çerçevesi.....	7
Şekil 2.2. OECD 21. Yüzyıl Becerileri.....	8
Şekil 2.3. OECD Öğrenme Pusulası.....	9
Şekil 2.4. ISTE Öğrenciler için Standartlar.....	12
Şekil 2.5. TTKB 21. Yüzyıl Beceri Modeli.....	15
Şekil 2.6. ISTE Öğretmenler için Standartlar.....	23

1. GİRİŞ

21. yüzyılda öğrencilerin sahip olması gereken beceri ve yeterlilikler pek çok kuruluş ve araştırmacı tarafından ele alınan bir konudur (Binkley vd., 2012; ISTE, 2016; OECD, 2005; 2018; Partnership for 21st Century Skills, 2019; Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2023; Trilling ve Fadel, 2009; Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi, 2015). 21. yüzyıl becerileri genel olarak problem çözme, yaratıcılık, eleştirel düşünme, üst biliş, iletişim, dijital ve teknolojik okuryazarlık, yurttaşlık sorumluluğu ve küresel farkındalık gibi bir dizi yetkinliği kapsadığı görülmektedir (Dede, 2010). Türkiye özelinde bu becerilere ek olarak değerlerin de 21. yüzyıl becerileri ile birlikte ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır (TTKB, 2023).

21. yüzyılda öğrencilerin sahip olması gereken bu becerilerin kazanımının sağlanması, öğrencilerin bu noktadaki ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bu noktada farkındalık kazanmasındaki en önemli öge “öğretmenler”dir. Dünyadaki hızlı ve öngörülemez değişimler, ülkelerdeki hükümetler tüm vatandaşlarını doğru ve yüzyılın gerektirdiği becerileri kazanmaları amacıyla yüksek nitelikli eğitim sistemleri oluşturmakta; bu yüksek nitelikli okulların temel ögesinin de öğretmenler olduğunu düşünmektedir (OECD, 2018). Öğretmenlerin niteliği son dönemde tüm dünya ülkelerinde daha çok önem verilen bir konu haline gelmiştir. Yapılan araştırmalar öğretmenlerin sahip olduğu pedagojik bilgi ve tasarladığı sınıf içi uygulamalarının öğrencilerin başarıları üzerinde önemli bir etkisinin olduğunu belirtmektedir (Pianta vd., 2008).

Darling-Hammond (2006) öğretmenlere olan baskının son yüzyılda daha çok arttığını; öğretmenlerin bu yüzyılda öğrencileri üst düzey düşünme ve yeterlilik kazanmaları noktasında hazırlamaları gerektiğini belirtmektedir. 21. yüzyılın değişen koşullarına öğrencilerin beceri ve yeterliliklerle donatılması için öğretmenlere verilecek olan eğitimin niteliğinin de değişmesi gerekmektedir. Ayrıca öğretmenlerin sadece 21. yüzyıl becerilerinin öğrenciler tarafından kazanılması için değil, aynı zamanda öğretmenleri bu becerilerin yaygınlaştırılması konusunda hazırlamak ve eğitmek de oldukça önemlidir (Kim vd., 2019).

Seidman vd. (2018) 21. yüzyılın gerektirdiği becerilerin iyileştirilmesinde öğretmenin önemli bir rolü olduğunu, bu noktadaki önemli sorunlardan birinin öğretim uygulamalarının bağlama özgü anlaşılması; diğerinin ise öğretmenlerin mesleki gelişimi desteklenirken anlamlı yolların bulunmaması olduğunu belirtmektedir.

21. yüzyılda öğretmenlerin bu becerilerin öğrenciler tarafından edinilmesi için kilit bir rolde olduğunu savunan Kereluik vd. (2013), öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerinin kazanması için öğretmenlerin disipline ait bilgileri derinlemesine öğrenmesini sağlayan ortamlar oluşturmaları gerektiğini; öğretmenlerin teknolojiyi etkin olarak öğrenme-öğretme sürecinde kullanması gerektiğini, öğrencilerin birbirleri arasındaki iletişim ve etkileşimin artmasına olanak sağlayacak öğrenme ortamları yaratılması gerektiği üzerinde durmaktadır. Yine OECD (2018) tarafından yayınlanan raporda eğitimdeki değişimlerin kapsayıcı ve eşitlikçi olabilmesindeki en temel rolde öğretmenlerin olduğunu; bu noktada öğretmenlerin kapsayıcı olmalarının, özel gereksinimi olan öğrencilerin gelişimi üzerine öğretmenlerin güçlendirilmesinin, öğrencilerin sınıf için ve dışındaki öğrenme süreçlerinin takip edilmesinin; öğrencilerin sahip olduğu beceri ve yeterlilikler ile sosyal ve duygusal iyi oluşlarının desteklenmesine yönelik öğretmenler ve ailelerin birlikte çalışmasının önemli olduğu belirtmektedir.

Öğretmenlerin 21.yüzyılda sahip olmaları gereken beceri ve yeterliliklere yönelik araştırmalar yürütülmektedir (OECD, 2018; Partnership for 21st Century Skills, 2019; Saavedra ve Opfer, 2012; Trilling ve Fadel, 2009). Yapılan araştırmalarda çeşitli kuruluşlar ile araştırmacılar tarafından 21.yüzyıl öğretimine yönelik birtakım yeterliliklere yönelik çerçeveler sunulmaktadır. Bu yeterlilik alanları ve çerçeveler genel olarak incelendiğinde, öğretmenlerin özel gereksinimli ve dezavantajlı öğrencilerine yönelik eşitlikçi bir öğrenme süreci tasarımları, öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerinin öğrenciler tarafından kazanılması için proje temelli bir öğrenme sürecini öğrenme-öğretme süreçlerinde yer vermesi, eğitim programlarında yer alan kazanımların öğrencinin gerçek yaşamıyla uyumlu olarak edinilmesinin sağlanması, grup çalışmasına yönelik etkinliklere yer verilmesi, disiplinler bir anlayışla derslerin tasarlanması, öğretim teknolojilerinden etkin olarak yararlanmaları gibi alanların öğretmenler tarafından benimsenmesi üzerinde durulmaktadır.

Değişen eğitsel bakış açısının kilit rolü öğretmenlerdir. Bu nedenle öğretmenlerin 21. yüzyılda sahip oldukları beceri ve yeterliliklerinin araştırılması, bu beceri ve yeterliliklerin geliştirilmesi, 21. yüzyıl öğrenenlerinin bu becerileri kazanması ve gerçek yaşamalarına bu becerileri uyarlaması için oldukça önemli görülmektedir.

1.1 Problem Cümlesi

Araştırmada temele alınan problem “Ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri arasındaki ilişkisi nasıldır?” olarak belirlenmiştir. Bu temel araştırma problemi doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yy. öğrenen becerileri kullanım düzeyleri nedir?
2. Ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yy. öğreten becerileri kullanım düzeyleri nedir?
3. Ortaöğretim öğretmenleri 21.yy. öğrenen becerileri kullanım düzeyleri
 - a) cinsiyetlerine,
 - b) kıdem yıllarına,
 - c) çalıştıkları okul türlerine göre farklılaşmakta mıdır?
4. Ortaöğretim öğretmenleri 21.yy. öğreten becerileri kullanım düzeyleri
 - a) cinsiyetlerine,
 - b) kıdem yıllarına,
 - c) çalıştıkları okul türlerine göre farklılık göstermekte midir?
5. Ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yy. öğrenen becerileri kullanım düzeyleri ile 21.yy. öğreten becerileri kullanım düzeyleri arasında nasıl bir ilişki vardır?

1.2 Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın temel amacı ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu temel amaç doğrultusunda öncelikle ortaöğretim öğretmenlerinin sahip oldukları 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri belirlenmiş; ardından bu becerilerin bazı değişkenlere göre değişimi incelenmiştir.

Araştırmada daha önce de ifade edildiği gibi, 21. yüzyıldaki eğitsel gelişim ve değişimdeki en kilit rol öğretmenlerindir. Öğretmenlerin öğrencilere kazandırması beklenen pek çok beceri ve yeterlilik alanı yapılan araştırmalarla ortaya konulmuş; 21. yüzyıl beceri çerçeveleri oluşturulmuştur. Bu noktada öğrencilerin bu becerileri kazanabilmesi için uygun öğretimsel uygulamaların tasarlanması ve uygulanması gerekmektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin 21. yüzyıl becerileri ile ilgili şu an var olan beceri düzeylerinin belirlenmesi bu nedenle önemlidir.

Çalışma kapsamında öğretmenlerin öncelikle 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda elde edilen sonuçlar öğretmenlerde şu an var olan 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerilerinin belirlenmesine; bu yolla öğretmenlerin öğrencilerine 21. yüzyıl becerilerini kazandırabilmesi için kendinde var olan becerilerin farkında olması ve öğretmenlerin bu konudaki güçlü ve zayıf yönlerini fark ederek nasıl bir mesleki gelişim süreci yürütmesi gerektiğine olanak sağlayacaktır.

Araştırma ortaöğretim öğretmenleri ile yürütülmüştür. Araştırmanın ortaöğretim öğretmenleri üzerinde yürütülmesinin temel sebeplerinden biri araştırmacının da bu kademedeki uzun süredir öğretmenlik yapmasıdır. Araştırmacı kendi deneyimleri, lisans ve sonrasındaki yüksek lisans deneyiminde bu konunun önemli bir konu olduğunu, fakat öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerinin öğrencilere kazandırılması konusunda hangi aşamada olduğunu merak etmiştir. Bununla birlikte ortaöğretim kademesi Türkiye’de yükseköğretime geçiş için önemli bir kademedir ve bu kademedeki okul çeşitliliği oldukça fazladır. Bununla birlikte öğrenciler bu kademedeki mesleki ve sosyal anlamda birtakım becerilere sahip olarak, bu kademedeki sonra iş yaşamı, sosyal yaşamları ve bireysel yaşamları hakkında karar vereceklerdir. Öğrencilerin 21. yüzyılın gerektirdiği iş ve sosyal yaşamına uyum sağlayabilmeleri için bu kademedeki öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerine ne kadar sahip oldukları, bu becerilerden hangisine daha çok ihtiyaç duyduklarının öğretmenler tarafından belirlenmesi ve bu doğrultuda dersleri bu beceriler etrafında tasarlayabilmesi önemlidir.

Alanyazın incelendiğinde öğretmenlerin sahip oldukları 21. yüzyıl öğrenen becerilerinin incelendiği araştırmalar (Aslan ve Alcı, 2023; Cemaloğlu vd., 2019; Güllü ve Akçay, 2022; Dilekçi, Karatay ve Tezel, 2022; Kafalı ve Akçöltekin, 2024; Metin, Güler ve Çevik, 2023; Özdemir, 2023); 21. yüzyıl öğreten becerilerinin incelendiği araştırmalar (Çelebi ve Sevinç, 2019; Duran, 2023; Gürültü, Aslan ve Alcı, 2018; 2020; Korkmaz, 2019; Kozikoğlu ve Özcanlı, 2020; Tunagür ve Aydın, 2021; Uyar ve Çiçek, 2021) ile bu becerilerin ilişkisinin incelendiği araştırmalar (Akça, 2023; Ateşoğlu, 2022; Başkurt, 2023; Coşanay, 2021; Kıyasoğlu, 2019; Yıldız-Poyraz, 2024) bulunmaktadır. Eldeki araştırmada temel amaç, ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yy. öğreten becerileri ile 21.yy. öğrenen becerileri kullanım düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu doğrultuda her iki becerinin kullanım düzeylerine ilişkin ulusal alanyazında az sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu noktada yapılan bu çalışmanın ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yy.

öğreten ile 21.yy. öğrenen becerilerinin var olan görünümünü ortaya koyması ve öğretmenlerin sahip olduğu bu beceriler arasındaki ilişkinin incelenmesi bağlamında alanyazına ve okuyuculara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.3 Varsayımlar

Araştırmaya katılan ortaöğretim öğretmenlerinin ölçeklere verdikleri cevapların içtenlikle ve doğru şekilde olduğu bu araştırmanın varsayımdır.

1.4 Sınırlılıklar

- Araştırma, 2023-2024 eğitim öğretim yılı ile sınırlıdır.
- Araştırma, Ordu ili Altınordu ilçesiyle sınırlıdır.
- Araştırma, eldeki çalışmada ele alınan ölçeklerden elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.5 Tanımlar

21. Yüzyıl Becerileri: Çağın gerektirdiği şekilde kendini geliştiren ve iş yaşamı, sosyal yaşam ve günlük yaşamda kullanmaları beklenen yetkinliklerdir (Partnership for 21st Century Skills, 2019).

21. Yüzyıl Öğreten Becerileri: Öğretmenlerin 21. Yüzyılda öğrenme-öğretme süreçlerini yönlendiren ve bu süreçte temele aldıkları öğretimsel yeteneklerdir (Orhan-Göksün, 2016).

21. Yüzyıl Öğrenen Becerileri: 21. yüzyıl becerileri çerçevesinde şekillenmiş olan bilişsel becerileri, otonom becerileri, iş birliği ve esneklik becerileri ile yenilikçilik becerileri kapsayan yetkinliklerin genel adıdır (Orhan- Göksün, 2016).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1 21. Yüzyıl Becerileri

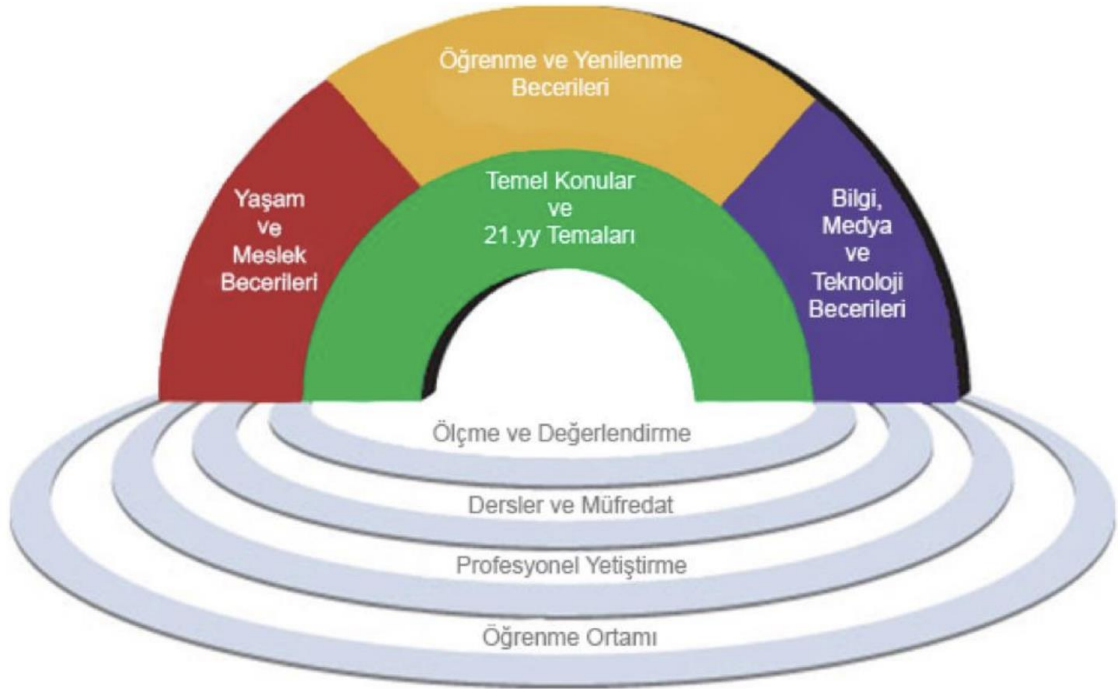
21. yüzyıl çalışma koşulları, işgücü, vatandaşlık ve bireysel özelliklerin gelişimi noktasında diğer yüzyıllardan farklı görülmektedir. Bu farkı yaratan durumun özellikle nitelikli insan gücü noktasında bir değişim gösterdiği görülmektedir. Bilgisayarlar, yapay zekâ ve diğer teknolojik gelişmelerin hızlanması ile eğitimle yetiştirmek istenilen “nitelikli insan gücü”nün daha fazla karmaşık bir düşünme süreçlerini içeren, üstbilişsel düşünen, etkili ve karmaşık bir iletişim sürecini kurabilen ve düzenleyen, işbirlikli çalışmanın önemine göre hareket eden bir birey tipinin ön planda olduğu görülmektedir (Dede, 2010). Dolayısıyla ülkelerin birçoğunda işgücünün karmaşık düşünme süreçlerine ve belirtilen iletişim süreçleri ve işbirliğine dönük olarak geliştiği düşünüldüğünde, eğitim-öğretim faaliyetlerinin de bu doğrultuda şekillenmesi ve okulun ve dolayısıyla eğitimin tüm paydaşlarının 21.yüzyılda ortaya çıkan bu nitelikli insan gücünü yetiştirebilecek bir yapıya dönüştürülmesi oldukça önemlidir.

Değişen yüzyılın koşulları ve yetiştirilmesi gereken birey tipindeki değişimler doğrultusunda pek çok kuruluş ve araştırmacı 21. yüzyılın gerektirdiği becerileri tanımlanmıştır. Farklı kuruluşlar ve araştırmacılar tarafından son zamanların üzerinde en çok durulan konularından birisi “21. yüzyıl becerileri”dir. 21. yüzyıl becerileri genel olarak problem çözme, yaratıcılık, eleştirel düşünme, üst biliş, iletişim, dijital ve teknolojik okuryazarlık, yurttaşlık sorumluluğu ve küresel farkındalık gibi bir dizi yetkinliği kapsamaktadır (Dede, 2010). Bu bölümde 21. yüzyıl becerilerine ilişkin uluslararası alanda farklı tanımlamalar ve çerçeveler ile Türkiye özelinde 21. yüzyıl becerilerinin görünümü üzerinde durulmuştur.

2.1.1 21. Yüzyıl Becerileri Öğrenme Çerçevesi

21. yüzyıl öğrenme ortaklığı (Partnership for 21st Century Learning-P21) projesi, öğrencilerin iş, vatandaşlık ve yaşam alanlarında başarılı olmak için gerekli olan beceri, bilgi, uzmanlık alanlarını tanımlamak ve göstermek amacıyla eğitim paydaşlarının katkıları ile 21. yüzyıl öğrenme çerçevesi geliştirilmiştir. Dede (2010) bu çerçevenin 21. yüzyıl becerilerinin kavramsallaştırması bağlamında en yaygın olarak kullanılan ve kendisinden sonra geliştirilen tüm çerçevelerden daha ayrıntılı olan bir öğrenme çerçevesi olduğunu belirtmektedir. Gelen (2017) bu öğrenme çerçevesinin “içerik bilgisi, temel

öğrenme becerileri ve dil yeterlikleri” üzerine kurulduğunu ve belirlenen anahtar yeterlikleri kazanan öğrencilerin günümüz dünyasına daha başarılı olacağını ifade etmektedir. Yine Gelen (2017) bu çerçevenin genel görünümünü Şekil 2.1’deki gibi özetlemiştir.

Şekil 2.1. 21. Yüzyıl Öğrenme Çerçevesi (Gelen, 2017)

21. Yüzyıl Öğrenme Ortaklığı Projesi kapsamında sahip olunması gereken beceriler öğrenme ve yenilikçilik becerileri, bilgi, medya ve teknoloji becerileri, yaşam ve kariyer becerileri olmak üzere üç ana gruba ayrılmıştır. Bu becerilerin tanımları ve içerikleri aşağıda belirtilmiştir (Partnership for 21st Century Learning, 2019; Trilling ve Fadel, 2009):

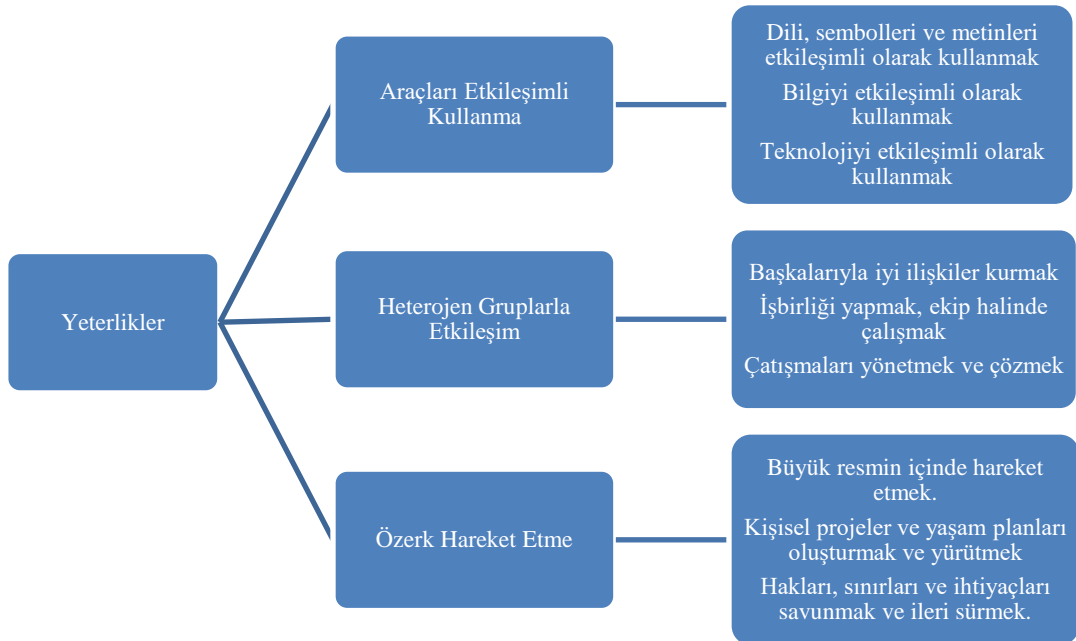
- **Öğrenme ve Yenilikçilik Becerileri:** Öğrenme ve yenilik becerileri, çağın koşulları gereği karmaşık iş ve yaşam koşullarına hazırlıklı olan öğrencilerle olmayanları birbirinden ayıran unsurlardır. Bu temel beceri altında yer alan alt beceriler “yaratıcılık ve yenilikçilik, eleştirel düşünme ve problem çözme, iletişim ve işbirliği”dir. Bu becerileri dikkate almak, gelecek nesilleri çağın koşullarına uyum sağlayacak hale getirebilmek için önemlidir.
- **Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri:** 21. yüzyılda bireyler teknoloji ve medya odaklı bir ortamda yaşamaktadır. Bu ortamın yüksek düzeyde bilgiye erişim,

teknolojik araçlarda hızlı değişimler gibi özellikleri bulunmaktadır. Dolayısıyla 21. yüzyılda bireylerin etkin bilgi, medya ve teknoloji okuryazarı olması ve bu noktada eleştirel düşünme becerisi sergileyebilmelidir. Bu temel beceri altında yer alan alt beceriler “bilgi okuryazarlığı ile medya okuryazarlığı”dır.

- **Yaşam ve Kariyer Becerileri:** Öğrencilerin günümüz çalışma ve yaşam koşullarında üst düzey düşünme becerilerini kullanması ile duygusal ve sosyal yeterliklerini geliştirmesi ile ilgilidir (Gelen, 2017). Bu temel beceri altında yer alan alt beceriler “esneklik ve uyumluluk, girişimcilik ve özyönelim, sosyal ve kültürlerarası etkileşim, verimlilik ve hesap verilebilirlik ve liderlik ve sorumluluk” tur.

2.1.2 OECD Beceriler Çerçevesi

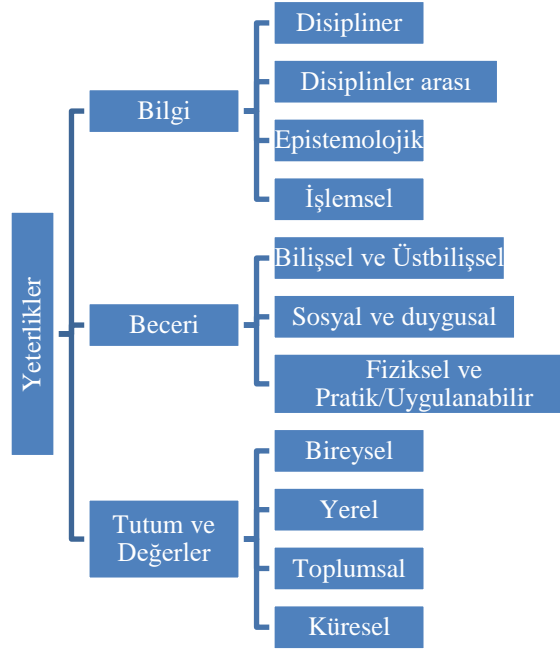
Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Topluluğu (The Organisation for Economic Co-operation and Development-OECD) 2005 yılında 21. yüzyıl becerilerini Şekil 2.2’de ki gibi tanımlamıştır.

Şekil 2.2. OECD 21. Yüzyıl Becerileri (OECD, 2005)

OECD daha sonrasında “Eğitimin Geleceği ve Beceriler 2030” adı altında bir proje başlatmıştır. Projenin temel dayanağını toplumsal çerçevedeki çevresel, ekonomik ve sosyal değişimler oluşturmaktadır. Bu değişimlerin insanların bireysel yaşamını ve bununla birlikte eğitsel ihtiyaçlarını şekillendirdiği temelinde, eğitim sistemlerinin

öğrencilerin başarılı olmaları ve geleceklerini şekillendirmeleri için ihtiyaç duydukları bilgi, beceri, tutum ve değerleri belirlemelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır. OECD'nin "öğrenme pusulası" olarak ifade edilen yeterlikler Şekil 2.3'te belirtilmiştir.

Şekil 2.3. OECD Öğrenme Pusulası (OECD, 2018)

Gelecekte öğrencilerin yeni bilgiler üretmesi için temel bilgileri kazanması, bu bilgilerin genişletilmesi ve öğrencilerin bu bilgiler üzerinde uzmanlaşmış olması önemli görülmektedir. Öğrenme pusulasında yer alan bilgi kategorisindeki disiplinler bilgi temel alanlara yönelik bilgileri; disiplinler arası bilgi bu temel disiplinler arasındaki ilişkilerin kurulmasını temel alan bilgiyi; epistemolojik bilgi, disiplinlerin kendi alanlarına özgü bilgilerin öğrenilmesi ve genişletilmesini; işlemsel bilgi ise, bir işin nasıl yapıldığına ilişkin bilgiyi kapsamaktadır. Beceriler boyutunda yer alan bilginin uygulanmasını kapsayan süreçlerden oluşmaktadır. Öğrenciler bu noktada yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, öğrenmeyi öğrenme ve özdüzenleme gibi bilişsel ve üstbilişsel becerilere, empati, özyeterlik ve işbirliği gibi sosyal ve duygusal beceriler ile fiziksel ve pratik becerilere ihtiyaç duyacakları ifade edilmektedir. Öğrencilerin tüm bu bilgi ve becerileri kullanması için ihtiyaç duyduğu süreçler ise tutum ve değerler başlığında açıklanmakta ve bu tutum ve değerlerin bireysel, yerel, toplumsal ve küresel çapta gözlemlenmesi temele alınmıştır (OECD, 2018).

Belirlenen bu öğrenme pusulasını destekleyen ve toplumsal olarak geleceğin şekillenmesinde önemli olduğu düşünülen bir dizi yeterlikler de belirlenmiştir. Projeye göre dönüştürücü yeterlikler olarak tanımlanan bu yeterlikler üç alt kategoride tanımlanmıştır. Dönüştürücü yeterliklere ait bu kategoriler öğrencilerin “yenilikçi”, “sorumlu” ve “zorluklarla baş etme” yeterliklerini kapsamaktadır. Yenilikçi olmak için bireylerin, yeni ve yaratıcı ürünler, iş alanları ve modelleri, yöntemler, düşünme süreçleri ve yaşam şekilleri ile yeni sosyal modeller geliştirme becerilerine sahip olması gerekmektedir. Sorumlu olma özyeterlik, özdüzenleme, problem çözme gerektirmektedir. Zorluklarla baş etme ise her hareketin getireceği sonucu öğrenmesi ve uygulamasıdır (OECD, 2018).

2.1.3 21. Yüzyıl Becerilerinin Öğretimi ve Değerlendirilmesi Projesi Beceriler Çerçevesi

2009 yılında Finlandiya, Avustralya, Portekiz, Singapur, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri tarafından yürütülen ve Intel, Microsoft, Cisco gibi dünyanın önemli teknoloji şirketlerince desteklenen 21. yüzyıl becerilerinin öğretimi ve değerlendirilmesi projesinde ise (Assessment and Teaching of Twenty-First Century Skills-ATC21S) sınıf içinde kullanılacak yenilikçi değerlendirme görevleri aracılığıyla 21. yüzyıl becerilerinin öğretimi ve uygulamaya dönük tanımlamalarının yapılması amaçlanmıştır (Binkley vd., 2012). Bu amaç doğrultusunda Avrupa Komisyonu, OECD, CRET, Melbourne Deklarasyonu, İskoçya Mükemmellik için Eğitim Programı, İngiltere Öğrenme Desteği Vakfı, Kuzey İrlanda Programlar Arası Becerilerin Değerlendirilmesi Kuruluşu, ISTE ve Amerika’da NAP gibi organizasyonların 21. yüzyıl becerilerine ilişkin geliştirdiği kavramsal çerçeve ve değerlendirme çerçevelerinin bir sentezini oluşturmuşlardır. ATC21S projesinde 11-15 yaş arasındaki öğrencilere işbirlikli problem çözme ve dijital ağlar aracılığıyla görev temelli bir öğrenme ortamı sağlanmıştır. Oluşturulan görevlerin tümü, “düşünme yolları, çalışma araçları, çalışma yolları, dünyada yaşam becerileri”ni kapsayacak şekilde düzenlenmiş ve her bir beceri kapsamında ölçütler oluşturulmuştur. Öğrencilerin bu ölçütler doğrultusunda 21. yüzyıl becerilerine ait bilgi, beceri, tutum, değer ve etik özellikleri değerlendirilmiştir. Projede gelişimsel model temel alınmış ve bu doğrultuda geniş ölçekli görevler ile öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerine ilişkin performanslarının ortaya konulması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda 21. yüzyıl becerilerinin öğrenciler tarafından nasıl kazanıldığını ortaya koyan program

temelli ve sınıflar düzeyinde bir profil oluşturulmuştur. Ayrıca oluşturulan öğrenci profilleri öğretmenler tarafından değerlendirilmiştir. Öğretmenler tarafından yapılan bu değerlendirmede, ortaya konulan bu profiller aracılığıyla programların öğrenme amaçları, öğretmenlerin bu öğrenme amaçlarını nasıl öğretecekleri, öğrencilerinin nasıl öğrendikleri ve öğrencilerinin ihtiyaçlarının neler olduğu hakkında daha fazla bilgiye sahip olduğu belirlenmiştir.

ATC21S beceriler çerçevesi dört boyuttan oluşmaktadır: “düşünme yolları, çalışma araçları, çalışma yolları, dünyada yaşam becerileri” (Binkley vd., 2012). Bunlardan düşünme boyutu üst düzey düşünme becerileri, düşünmenin kavramsallaştırılması, yüksek düzeyde odaklanmayı ifade etmektedir. Bu bağlamda yaratıcılık ve inovasyon, eleştirel düşünme, problem çözme, karar verme ve öğrenmeyi öğrenme, üstbiliş becerileri düşünme yollarına ait beceriler olarak belirtilmektedir. Çalışma yolları, iş yaşamındaki meslektaşlarla işbirliği ve takım çalışmasına yönelik ihtiyaç ile ilgilidir. Dolayısıyla işbirlikli çalışma ve iletişim becerileri bu kapsamdaki becerileri oluşturmaktadır. Teknoloji temelli düşünme boyutunu içeren çalışma araçları, bilginin araştırılması, kullanılması, iletilmesi, değerlendirilmesi ve farklı alanlarda kullanılmasını kapsamaktadır. Bu beceri, çalışma ve öğrenme süreçlerini kolaylaştıran bilgi okuryazarlığı ve bilişim teknolojileri okuryazarlığı becerilerini kapsamaktadır. Dünyayı anlama/dünyada yaşam bireylerin hem kendi ülkelerinden hem de dünyanın farklı yerlerinde yaşayabilmeleri, burada olanları anlayabilmeyi ifade etmektedir. Etkin vatandaşlık, yaşam ve kariyer ile kişisel ve sosyal sorumluluk becerilerini kapsamaktadır. Ayrıca modelde ifade edilen becerilere yönelik gösterilecek performansların bilgi, beceri ve tutum/değer/etik alt boyutlarında ele alındığı ve her beceri için bu boyutlarda standartlar geliştirildiği görülmektedir.

2.1.4 Uluslararası Eğitimde Teknoloji Derneğine Ait Beceriler Çerçevesi

Uluslararası Eğitimde Teknoloji Derneği (ISTE) eğitimde yeniliğin sağlanması ve dünya çapındaki eğitimcilerin ve eğitim liderlerinin öğrencileri iş ve yaşamda başarıya hazırlamalarına yardımcı olmayı hedefleyen standartlar geliştirmiştir. Geliştirilen bu standartlar öğrenciler, öğretmenler ve eğitim liderleri için ayrı ayrı hazırlanmıştır. Bu bölümde yalnızca öğrencilere yönelik standartlar ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

2.1.4.1 Öğrenciler İçin ISTE Standartları

ISTE (2016) öğrencilerin sahip olması gereken nitelikleri yedi başlıkta sınıflandırmaktadır (Şekil 2.4).

Şekil 2.4. ISTE Öğrenciler için Standartlar (ISTE, 2016)

ISTE tarafından geliştirilen bu standartlardan “güçlendirilmiş öğrenci”, öğrencilerin öğrenme süreçlerinde belirlenen hedeflerine ulaşma, bu hedefleri gerçekleştirme ve uygun yeterliği seçmede aktif bir rol almak amacıyla teknolojiden yararlanması ile ilgilidir. “Dijital vatandaşlık” öğrencilerin dijital dünyada yaşama, öğrenme ve çalışma haklarını ve sorumluluklarını tanımaları, dijital vatandaşlığı güvenli, yasal ve etik şekillerde kullanmaları ile ilgilidir. “Bilgi oluşturucu”, öğrencilerin bilgiyi oluşturmak ve yaratıcı ürünler geliştirmek için var olan dijital araçlar eleştirel olarak incelemesi ile ilgilidir. “Yenilikçi tasarımcı” standartları, öğrencilerin yeni, kullanışlı veya yaratıcı çözümler üreterek sorunları tanımlamak ve çözmek için tasarım süreci içerisinde çeşitli teknolojileri kullanmalarına yöneliktir. “Bilgi işlemsel düşünür” öğrencilerin, çözümler geliştirmek ve bu çözümleri test etmek için teknolojik birtakım özellikler ve yöntemlerden yararlanarak çözüme yönelik stratejiler geliştirmesi ve bu stratejileri kullanabilmesidir. “Yaratıcı iletişimci” öğrencilerin belirledikleri bireysel hedeflere uygun dijital araçları kullanarak açık iletişim kurmaları ve kendilerini yaratıcı olarak ifade etmeleridir. “Küresel işbirlikçi” öğrencilerin yerel ve küresel ekiplerle iş birliği

yaparak bakış açısı kazanmaları, zengin öğrenme ortamları oluşturmaları için ilgili dijital araçları kullanmalarınıdır.

Görüldüğü üzere, uluslararası alanda farklı kuruluşlar ve araştırmacılar tarafından (Binkley vd., 2012; ISTE, 2016; OECD, 2005; 2018; Partnership for 21st Century Learning, 2019) 21. yüzyıl becerilerine yönelik farklı tanımlamalar ve sınıflamalar geliştirilmiştir. Bu sınıflamaların birbirleri ile tutarlı olduğu görülmektedir. Geliştirilen bu çerçeveler genel olarak değerlendirildiğinde, geliştirilecek eğitim programlarından, öğretim uygulamalarına, öğrenci özelliklerinin gelişiminden öğretmenlerin ve eğitim liderlerinin mesleki gelişimine kadar pek çok eğitsel durumu şekillendirecek temel bir yapı oluşturduğu söylenebilir. Dede (2010) 21. yüzyıl becerilerine yönelik yapılan sınıflandırmaların 20. yüzyıldan kalan okul anlayışına yönelik örtük olarak gelen inançları, varsayımları ve değerleri ülkeler olarak tekrar gözden geçirmemiz gerektiğini ifade etmekle birlikte, geliştirilen bu çerçevelerin 21. yüzyıl becerileri için üstbilişsel bir meydan okuma olduğunu belirtmektedir.

2.1.5 21. Yüzyıl Becerilerinin Türkiye’deki Görünümü

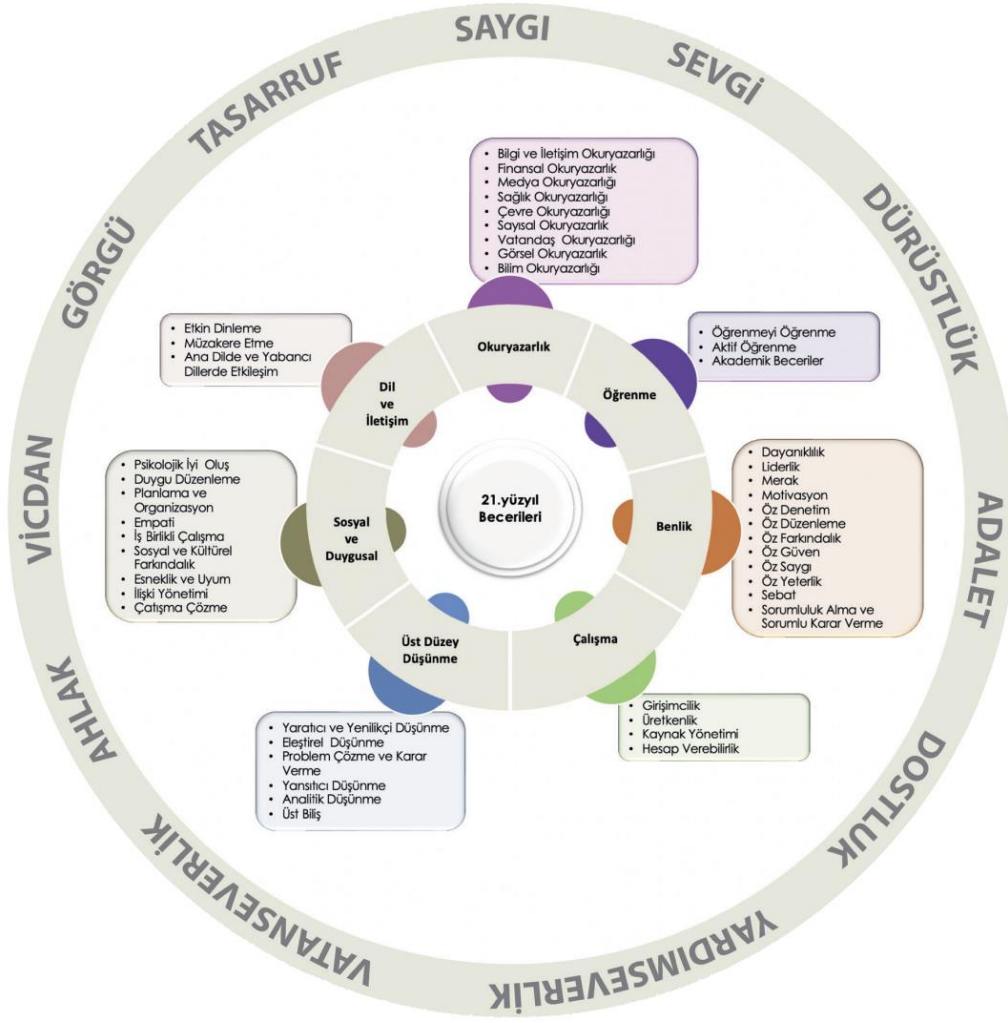
Türkiye’de 21. yüzyıl becerilerine yönelik ulusal bir çerçeve oluşturulması ve bu becerilerin tanımlanmasına ilişkin Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), çeşitli kuruluşlar ve araştırmacılar tarafından pek çok çalışma yürütülmektedir. Bu çalışmalardan ilki, Millî Eğitim Bakanlığı Araştırma, Geliştirme ve Projeler Daire Başkanlığı (MEB-EARGED) tarafından 2010 yılında ortaöğretim öğrencilerinin 21. yüzyıl becerileri hakkında öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşlerinin ele alındığı çalışmadır. Çalışmada öncelikle bir çalıştay grubu oluşturularak öğrencilerin sahip olması gereken 21. yüzyıl becerileri ortaya konulmuştur. Belirlenen becerilere dönük olarak anketler hazırlanarak öğrenci, öğretmen ve yönetici görüşleri araştırılmıştır. Çalışma sonucunda ortaöğretim öğrencilerinin Türk Eğitim sisteminin özelliklerine yönelik olumlu görüşleri olduğu; fakat öğretmen ve yöneticilerin özellikle uluslararası standartlar bakımından Türk eğitimi sisteminin beklenen düzeyde olmadığı görüşü belirtilmiştir. Ayrıca araştırma sonucunda 21. yüzyıl becerileri kapsamında değerlendirilen “problem çözme, karar verme, üretkenlik, girişimcilik, dayanışma ve duyarlılık” gibi birçok beceri ve değer açısından öğrencilerin yeterli olmadığı belirtilmiştir (MEB, 2011).

2018 yılında MEB, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Yükseköğretim Kurumu ve üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve ilgili bakanlıklar koordinasyonunda 2008 yılında belirlenen

Avrupa Yeterlilikler Çerçevesine uyum sağlayacak şekilde Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ) oluşturulmuştur. Bu yeterlilik çerçevesinin geliştirilmesinde temel amaç, bireylerin hayat boyu öğrenme süreçlerini desteklemek, eğitim-öğretim süreçlerinin niteliğini artırarak, istihdam ve eğitim dengesini sağlamak ve Türkiye’de eğitimde ve mesleki anlamda çok fazla sayıda ve farklılıklar arz eden yeterlilik alanlarını birleştirerek tek bir yapı oluşturmaktır (TYÇ, 2015).

TYÇ, ilkökul, ortaokul, lise ve yükseköğretimi kapsayacak şekilde tasarlanmış ve ilgili tüm eğitim programları aracılığıyla bireylere bu yeterliliklerin kazandırılması hedeflenmiştir. TYÇ seviyeler ve seviye tanımlayıcıları, yeterlilik türleri ve anahtar yetkinlerden oluşmaktadır (Bkz. TYÇ, 2015). Bu temel yapılar içerisinde anahtar yetkinliklerin bireyler tarafından kazanılması ön plana alınmıştır. TYÇ’de “anadilde iletişim, yabancı dilde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal vatandaşlıkla ilgili yetkinlik, inisiyatif alma ve girişimcilik, kültürel farkındalık ve ifade” olmak üzere sekiz anahtar yetkinlik ifade edilmiştir. MEB tarafından 2018 yılında geliştirilen eğitim programlarına TYÇ kapsamında belirlenen anahtar yeterlilikleri eklenerek, ilgili disiplinlere ait öğretim programlarına ait kazanım ve içeriklerin öğretimi sürecinde bu yeterliliklerin temele alınması gerektiği ifade etmiştir (MEB, 2018). Bu yetkinliklerle öğrencilerin iş yaşamı, sosyal yaşamı, akademik yaşamında ihtiyaç duyacağı ulusal ve uluslararası düzeydeki becerilerin geliştirilen eğitim ve öğretim programları aracılığıyla öğrenciler tarafından edinilmesi amaçlanmaktadır. Dolayısıyla 21. yüzyıl becerilerinin TYÇ kapsamında geliştirilen anahtar yetkinlikler 2018 yılından itibaren eğitim programlarında yer aldığı görülmektedir.

MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (TTKB) 2023 yılında “21. Yüzyıl Becerileri ve Değerlere” yönelik kapsamlı bir araştırma raporu hazırlamıştır. Bu raporda alanyazın taraması yapılarak 35 farklı 21. yüzyıl beceri çerçevesi analiz edilmiş, bu beceri çerçevelerinde yer alan farklı şekillerde ifade edilen beceriler birleştirilerek ortak beceri kategorileri oluşturulmuştur. Bu doğrultuda oluşturulan çerçeve “sosyal ve duygusal beceriler, dil ve iletişimi üst düzey düşünme, okuryazarlık, öğrenme, benlik ve çalışma becerileri” olmak üzere yedi temel beceri ile 46 alt beceriden oluşmaktadır. Bunun yanı sıra belirlenen 21. yüzyıl beceri çerçevesine “saygı, dürüstlük, ahlak, vicdan, görgü, tasarruf, dostluk, adalet, sevgi, vatanseverlik ve yardımseverlik” değerleri de eklenmiştir. Modelin ayrıntılı görünümü Şekil 2.5’te verilmiştir.

Şekil 2.5. TTKB 21. Yüzyıl Beceri Modeli (TTKB, 2023)

Geliştirilen bu modelde, Türk eğitim sisteminde belirlenen 21. yüzyıl becerilerinin, değerlerle birlikte ele alınması hedeflenmektedir. Ayrıca modelde yer alan beceriler ve değerler doğrultusunda eğitim programlarının güncellenmesi, öğretmenler tarafından öğrenme ve öğretme süreçlerinin tasarlanması ve önerilen bu modele ilişkin araştırmalar yapılmasının hedeflendiği ifade edilmektedir (TTKB, 2023).

2.2 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri

21. yüzyılda toplumsal olarak hızlı bir dönüşüm ve gelişim süreci yaşıyor olmamız, içinde yaşadığımız sürece uyum sağlamamızı gerektirmektedir. Toplumsal değişim ve gelişimin en önemli unsuru eğitim kurumlarıdır. Değişen ve gelişen dünya koşullarının etkisi eğitim kurumlarında kullanılan teknoloji, öğretmen yetkinlikleri gibi birçok konuda değişime neden olmuştur (Orhan-Göksün ve Kurt, 2017). Eğitim sistemlerinde değişen bu yapı, öğrenme-öğretme sürecinde temele alınan bilimsel bilgidaki gelişmeler ve bu

değişimlerle birlikte gelen 21. yüzyıl becerilerinin sınıf ortamında gözlemlenmesi öğretmenlerin mesleki yeterliliklerinde değişimlere yön vermektedir.

Öğretmen ve öğretmen adaylarının niteliklerinin gelişimi özellikle son dönemde dünyada pek çok ülkede eğitim politikalarında dikkate alınan önemli bir unsurdur. Öğretmenlerin sahip olması gereken nitelikler üzerine yapılan araştırmalarda, yüksek nitelikteki öğretmen özelliklerinin ve bu bağlamda etkili öğretim uygulamalarının öğrenci başarısında önemli bir faktör olduğu belirtilmektedir (Darling-Hammond, 2000; Hattie, 2009; Wright, Horn ve Sanders, 1997). Bu noktada özellikle son yıllarda öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının “etkili mesleki gelişimi” üzerine odaklanıldığı görülmektedir. Etkili mesleki gelişim, 21.yüzyılın getirdiği becerilerle şekillenen iş gücüne öğrencilerin hazırlanması, geleceğin eğitiminin şekillenmesi ve giderek karmaşık hale gelen becerileri öğrencilerin öğrenmeleri adına ön planda olan bir kavram olarak ifade edilmektedir. Darling-Hammond, Hyler ve Gardner (2017) mesleki gelişim kavramını “profesyonel öğrenme” olarak tanımlamakta; öğrencilerin bilginin karmaşıklaşan yapısına hâkim olması, problem çözme, eleştirel düşünme, özyönetim, etkili iletişim ve işbirliği gibi birtakım yeterlikleri geliştirmek için öğretmenlerin artık farklı öğretim biçimlerine odaklanmaları gerektiğini ifade etmektedir.

Öğretmenlerin mesleki gelişim özellikleri bağlamında, yüzyılın getirdiği yeni olanaklar ve talepler, öğretmenlerin kullandıkları öğretim yöntemlerini değiştirmelerini, yenilikçi öğretim uygulamaları kullanmalarını ve farklı bilgi kaynaklarından yararlanmalarını gündeme getirmektedir (Guerriero, 2017). Ayrıca öğretmenlerin, öğrenme-öğretme süreçlerine etkili biçimde rehberlik edebilmek için, öncelikle öğrencileri iyi tanıması ve onların özellikleri doğrultusunda öğretimi etkili bir şekilde planlaması gerekmektedir (Melvin, 2011).

Bilgideki değişimler ve bu değişimlerin öğretim uygulamalarına yansımaları noktasında yukarıdaki başlıklarda bahsedilen değişen öğrenen özellikleri ile şekillenen öğrenme çevreleri, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının 21.yüzyıl becerilerini öğretim uygulamalarında temele almaları gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda 21. yüzyıl öğretmen yeterliklerinin oluşturulması ve geliştirilmesine yönelik ulusal ve uluslararası kurumlarca yapılan çalışmalar, benzer ve farklı yönlerin olduğunu göstermektedir. Bütün sınıflamalarda “işbirliği, iletişim, bilgi, medya ve teknoloji becerileri, problem çözme, eleştirel düşünme, yaratıcılık” ortak beceriler olarak görülmektedir (Binkley vd., 2012; OECD, 2005; Partnership for 21st Century Skills,

2019). Gelişen teknoloji ile bilgi kaynaklarına kolay ulaşım imkânı, teknolojinin öğretmenler tarafından etkin kullanımını zorunlu kılmaktadır. Değişen dünya düzeni ve teknolojik gelişmeler öğretmen yeterliklerine yönelik çalışmaların artmasına neden olmuştur. 21. yüzyıl öğretmen yeterlikleri veya standartları oluşturulurken sadece gelişen teknolojinin öğretim süreçlerinde kullanımı değil, aynı zamanda çağın ihtiyaç duyduğu bireylerin yetiştirilmesi de düşünülmektedir. Bu durumda sadece 21. yüzyıl öğretmenlerinin yeterlikleri değil aynı zamanda öğrenenlerin yetkinlikleri de göz önünde bulundurulmalıdır.

Gelişen teknolojinin her alanda olduğu gibi eğitim ortamlarında da kullanılmaya başlanması, öğrencilerin, öğretmenlerin ve hatta ebeveynlerin dahi teknoloji ile ilgili çeşitli yetkinlikler kazanması gerçeğini ortaya çıkarmıştır. Bu gerçek göz önünde bulundurularak, öğretmenlerin günün şartlarına göre kendilerini sürekli geliştirmeleri gerekmektedir. Özellikle sınıf içi öğretim süreçlerinde öğreneni merkeze alan yaklaşımları, yöntemleri ve teknikleri tercih etmeleri gerekir. Dolayısıyla konu alanlarına, öğrenci ilgi, ihtiyaçlarına ve öğretmenin kendi özelliklerine uygun yaklaşımları benimsemeli ve bu süreçte teknolojiyi etkin kullanmalıdır (Taşgın, 2018). Yaşadığımız çağda öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılama konusunda öğrenme ortamlarında; çeşitli öğrenme fırsatları ve etkinliklerine yer verilmeli, öğrenme kazanımlarına ulaşmak için gerekli ve uygun teknolojik araçlar kullanılmalı, proje ve problem temelli öğrenmeye, işbirlikli öğrenme ortamlarına, öğrenci merkezli faaliyetlere, görsellerin kullanımına, disiplinler arası faaliyetlere ve kendi kendini değerlendirmeyi içeren biçimlendirici değerlendirmeye odaklanılmalıdır (Beers, 2011).

21. yüzyılda öğretmenlerin sahip olması gereken beceriler pek çok araştırmacı tarafından üzerinde durulan bir konudur (OECD, 2018; Partnership for 21st Century Skills, 2019; Saavedra ve Opfer, 2012; Trilling ve Fadel, 2009). Öğretmenlerin sahip olması gereken becerilere ilişkin çerçeveler aşağıda ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

2.2.1 21. Yüzyıl Öğrenme Ortaklığı Projesi

21. yüzyılda öğrencilerin kazanması gereken beceriler üzerinde anlamlı ve birçok ülkede temele alınan 21. Yüzyıl Öğrenme Ortaklığı Projesi (Partnership for 21st Century Skills-2019) kapsamında 21. yüzyıl becerileri tanımlanmış ve bu becerilerin öğretmenler tarafından nasıl destekleneceği de ifade edilmiştir. Bu doğrultuda projenin “21. Yüzyılda Program Geliştirme ve Öğretim” başlığında öğretmenlerin;

- 21. yüzyıl becerilerin temel konular ve disiplinler arasında 21. yüzyıl temaları bağlamında ayrı ayrı öğretimini temele alması,
- Öğrenme-öğretme sürecinde yeterlik temelli bir yaklaşıma odaklanması,
- Daha önce ISTE standartlarında da belirtildiği gibi öğrenme-öğretme sürecinde destekleyici teknolojilerinin kullanımı ve sorgulamaya ve problem çözmeye dayalı yaklaşımlar ile öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini kullanmasına olanak sağlayan yenilikçi öğrenme yöntemlerini kullanması,
- Doğrudan öğretim ile proje odaklı öğretim yöntemlerinin dengelemeleri,
- Derslerde temele alınan konular bağlamında öğrencilere 21.yüzyıl becerilerinin nasıl geliştireceklerini göstermeleri,
- 21. yüzyıl becerilerinin gelişimini destekleyen en iyi sınıf uygulamalarının meslektaşları ile paylaşabilecekleri öğretmenler için 21. yüzyıl profesyonel öğrenme topluluklarını oluşturmaları,
- Öğrencilerin kendilerine ait güçlü ve zayıf yönlerini, öğrenme stillerini belirleme becerilerini geliştirmeleri gerektiği ele alınmaktadır.

2.2.2 Trilling ve Fadel (2009) Tarafından Önerilen Beceriler

Trilling ve Fadel (2009) 21. Yüzyıl Öğrenme Ortaklığı Projesi üzerine kapsamlı bir çalışma yayınlamış ve bu çalışmada 21. Yüzyıl becerilerini kapsamlı olarak tanımlamış ve bu becerilerin öğretiminde yer verilebilecek proje temelli bir öğrenme süreci (Project Learning Bicycle) önermiştir. Proje temelli öğrenme sürecinde öğretmenlerin öncelikle; uygulamalı, işbirliğine dayalı bir proje yaklaşımı ile öğrenilen, bireysel ve grup çalışmasını destekleyen, bilimsel ve gerçek yaşamda karşılaşılabilecek bir problemi ele alan bir proje fikrinin temele alınması gerektiği ifade edilmektedir. Bu proje yani problem durumu öğrencilere sunulduktan sonra Trilling ve Fadel (2009) proje temelli öğrenme sürecinde “Tanımlama, Planlama, Uygulama/Yapma ve Gözden Geçirme” olmak üzere dört aşamadan oluşan sürecinin öğrenciler tarafından öğretmen rehberliğinde aşama aşama takip edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Bu süreçte “tanımlama” aşamasında öğretmenlerin öncelikle problemi açık ve anlaşılır şekilde tanımlaması; “planlama” aşamasında öğretmenin proje ile ilgili öğrencilerin kullanacağı tüm öğretim materyallerini hazırlamalı, öğrenciler ise bireysel ve ekip olarak bu projenin gerçekleşmesinde yapılacak tüm işlemleri adım adım birlikte karar vermesi gerekir.

“Uygulama/Yapma” aşamasında gerçek yaşamdaki bir durumdan alınan bu projenin tamamlanması, ilgili öğrenme etkinliklerinin gerçekleştirilmesi, sonuçların kayıt altına alınması gerekir. “Gözden geçirme” aşamasında ise, öğrencilerin geliştirdikleri projenin sonuçlarını sunum, sergi veya farklı yollarla gerçekleştirmesi ve geribildirim alması gerekmektedir. Tüm bu süreçte öğretmen etkili bir öğrenme koçu/rehberi olması önemlidir. Trilling ve Fadel (2009) öğretmenlerin bir öğrenme rehberi olarak öğrencilerin öğrenme-öğretme sürecindeki etkinlikleri kendilerinin yapabilmesine olanak sağlayacak şekilde öğretimi tasarlaması gerektiğini ifade etmektedir. Bu doğrultuda öğrenciler çalışmalarını planlamalı, araştırma yapmalı, bulguların diğer ekip üyelerini ile paylaşmalı, sorular sormalı, kendi sonuçlarını analiz etmeli, diğer öğrencilerden geri bildirim almalı ve dolayısıyla 21. yüzyıl becerilerini geliştiren ve öğrenme içeriğini derinlemesine anlayabilen iyi bir proje tasarımcı olmalıdır. Öğretmenin bu süreçteki rehberliği, öğretimi tasarlaması, öğretim materyallerini hazırlaması ve öğrencileri proje sürecinden yakından takip etmesi oldukça önemlidir.

2.2.3 Saavedra ve Opfer (2012) Tarafından Önerilen Beceriler

Saavedra ve Opfer (2012) 21. yüzyıl becerilerinin öğrenme ve öğretme süreçleri ile ilgili yürüttükleri çalışmada 21. yüzyıl becerilerinin öğretiminde öğrenme psikolojinin temele alınması gerektiğini vurgulamakla birlikte; 21. yüzyıl becerilerinin öğrenme-öğretme süreçlerinde öğretmen niteliklerini belirlemişlerdir. Öğretmenlerin sahip olması gereken bu nitelikleri ifade ederken, öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini nasıl öğrendikleri ve bu süreçte öğrencilerin ihtiyaçlarının nasıl karşılanması gerektiği üzerine hazırlandığını; bu süreçte de hem öğrenme psikolojisinin temeli hem aynı zamanda 21. yüzyıl becerileri olan transfer, üstbiliş, grup çalışması, teknoloji ve yaratıcılık becerilerini temele aldıklarını belirtmişlerdir. Saavedra ve Opfer (2012) tarafından ifade edilen öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerinin öğretiminde temele alması gereken özellikler aşağıda verilmiştir:

- Eğitim programında yer alan kazanım ve içeriklerin etkili olabilmesi için öğrencilerin yaşamlarıyla ilgili olması gerekir. Olgusal bilginin aktarılması ve ezberletilmesi sürecinde öğrenciler sınav için gerekli olan bilgiyi ezberler ve sonrasında unuttur. Bu durum öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini kazanmasını engellemektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin eğitim ve öğretim programında kazanım ve içerikleri disiplinler ve disiplinler arası önemli bir yere sahip ve güncel

konular, toplumsal sorunlar arasından özellikle öğretmenler ve öğrenciler arasında yankı uyandıran, öğrencilerin merak etmelerini sağlayan konular/içerikler üzerinden tasarlaması önemlidir.

- Öğretmenler disiplinler aracılığıyla öğretim yapmalıdır. Disiplinler aracılığıyla öğrenme, öğrencilerin yalnızca disiplin bilgisini değil, aynı zamanda disiplin içinde bilgi üretimiyle ilişkili becerileri de öğrenmeyi gerektirmektedir. Programlarda yer alan disiplinler tasarımının öğretmenler tarafından temele alınması aracılığıyla öğrenciler bir disiplinin önemli olma sebeplerini, uzmanların yeni bilgiyi nasıl yarattıklarını ve bu konu hakkında nasıl bir iletişim kurduklarını öğrenebilir. Öğretmenler tarafından temele alınan bu durum, 21. yüzyılda öğrencilerin sahip olması gereken bilgi ve becerilerinin gelişimiyle yakından ilişkilidir.
- Öğretmenler alt ve üst düzey düşünme becerilerini eş zamanlı olarak geliştirmelidir. Disiplinler aracılığıyla öğrenciler bilgiyi öğrenirken alt ve üst düzey düşünme becerilerini birlikte öğrenmelidir. Öğrenciler bir disipline ait temel bilgileri öğrendikten sonra öğretmenin sorduğu “neden ve nasıl” gibi sorularla üst düşünme becerilerine yönelik etkinlikleri de beraberinde yapmalı; disiplin içindeki temel bilgiler ve bu disiplinle başka disiplinler arasındaki ilişkileri de anlamlı olarak öğrenmelidir.
- Öğretmenler öğrencilere “öğrenmeyi öğrenme”yi öğretmelidir. Öğrenciler formal eğitim süreçlerinde sahip oldukları beceriler, yetenekleri ve tutumları keşfetmekte oldukça zorlanmaktadır. Bu nedenle, 21. yüzyıl öğrencilere nasıl öğrendiklerinin farkında olmasını sağlamakta; yani öğrencilerin “üstbilişsel süreçleri” nin gelişimi ve üstbilişin öğretilmesini temel almaktadır. Üstbiliş aracılığıyla öğrenciler öğrenme etkinlikleri aracılığıyla kendilerinde var olan bilgi, beceri, tutum ve stratejilerin farkında olur ve bu süreçleri daha etkili nasıl kullanacaklarını öğrenirler.
- Öğretmenler öğrencilerin kavram yanılgılarını doğrudan ele almalıdır. Öğrenciler dünyanın gerçekte nasıl işlediğine yönelik birçok kavram yanılgısına sahip olabilir. Öğrencilerin bu kavram yanılgılarını gidermek için öğretmenlerin öğrencilerin kendi başına bu süreçleri deneyimleyeceği ortamlar sunması ve bu deneyimleri sürekli tekrar etmesi oldukça önemlidir.

- Grup çalışması öğrenmeyi desteklemektedir. Grup çalışması önemli bir 21. Yüzyıl becerisi olarak tanımlanmaktadır; çünkü öğrenciler akranlarından ve öğretmenlerinden çok şey öğrenirler. Dolayısıyla öğrencilerin birlikte çalışarak nasıl bir öğrenme süreci oluşturduğunu anlamaları, birbirlerinden nasıl öğrendiklerini gözlemlemesi için öğretmenlerin bu yönde öğrenme etkinliklerini tasarlaması oldukça önemlidir.
- Öğretmenler öğrenmeyi desteklemek için teknolojiden yararlanmalıdır. Teknoloji, öğrencilere eleştirel düşünme, problem çözme ve iletişim becerilerini geliştirmeleri, bunları farklı durumlara aktarmaları, kendi düşünceleri ve akranlarının düşünceleri üzerine düşünmeleri, yanlış anlamalarını ele alma pratiği yapmaları ve akranlarıyla işbirliği yapmaları için yeni yollar sunma potansiyeline sahiptir. Dolayısıyla öğretmenlerin öğrencilerin ilgisini çeken ve kendi yaşamlarıyla bağlantı konularda teknolojiden yararlanmaları oldukça önemlidir.
- Öğretmenler öğrencilerin yaratıcılığını güçlendirmelidir. Yaratıcılık, ekonomik, bireysel, toplumsal ve küresel alanlarda istihdam yaratabilecek, zorlukların üstesinden gelebilecek ve bireysel ve toplumsal anlamda ilerlemeyi sağlayacak önemli bir özelliktir. Yukarıda Saavedra ve Opfer (2012) tarafından ifade edilen tüm özelliklerin gerçekleştirilmesi öğrencilerin süreçte içsel motivasyonunu harekete geçirebileceği için yaratıcılığı güçlendirmektedir. Bunun yanı sıra öğretmenlerin öğrencileri öğrenme süreçlerinde bu konuda cesaretlendirmesi, öğrencilerin yaratıcılık becerilerini fark etmelerini sağlaması ve üstbilişsel süreçlerin farkında olmasını sağlaması öğrencilerin yaratıcılığını artırmasına olanak sağlamaktadır.

2.2.4 OECD (2018) Tarafından Önerilen Beceriler

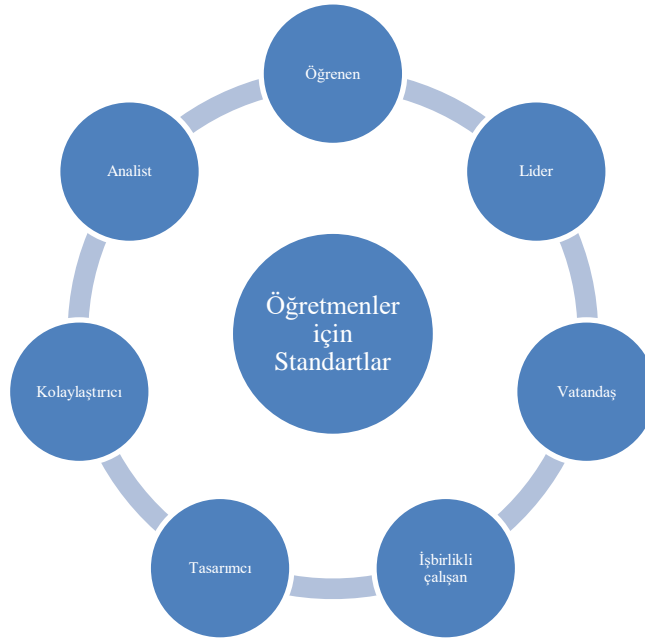
OECD (2018) tarafından yayımlanan “Öğretimin Geleceği: Eğitimin Dönüştürülmesi için Etkili Öğretim Uygulamaları” başlıklı raporda 21. yüzyıl ve sonrasında öğretmenlerin sahip olması gereken özellikler yapılan araştırma sonuçlarıyla karşılaştırılarak verilmiştir. Bu çalışmaya göre geleceğin öğretmenlerinin sahip olması gereken özellikler birkaç başlıkta toplanmaktadır. Bu başlıklardan ilki öğretmenlerin niteliğidir. Öğretmenlerin niteliği raporda incelenen araştırma sonuçlarına göre öğrenme-öğretme süreçlerini etkileyen önemli bir değişkendir. Bu noktada öğretmenlerin öncelikle “iyi bir öğretmen” olarak öğrencilerin nasıl motive olduğunun ve bu noktada nelere ihtiyaç duyduğunu

belirlemeleri, derslerin öğrencilerin kendi yaşamlarından ve onların deneyim kazanacağı şekilde tasarımları, en iyi öğretim uygulamalarını diğer meslektaşları ve diğer okullarla paylaşmaları gerektiği ifade edilmektedir. Raporda ele alınan diğer başlık ise öğretimin geleceğidir. Öğretmenlerin bu noktada öğrencilerin sahip olduğu yeterlikler ile bilgiler arasında denge kurmalarını sağlayacak ve yeterliliği dayalı öğretim ortamlarını destekleyecek bir öğretim sürecini benimsemeleri önemli görülmektedir. Raporda özellikle yeterliğe dayalı öğretimin yeni yüzyılın istihdam şekli olduğu üzerinde durulmakta; bu nedenle öğretmenlerin öğrencilerin kendi yeterliliklerini fark etmesi konusunda desteklenmesinin önemli olduğu ifade edilmektedir. Raporda ele alınan bir diğer başlık ise; aktif öğrenmedir. Raporda ele alınan çalışmalar aktif öğrenmenin 21. yüzyıl becerilerinin gelişiminde önemli olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin öncelikle öğrencilerin ilgili disipline ait içerik bilgisine sahip olmasını ve bu bilgiyi beceri ve yeteneklerini geliştirmede sahip oldukları bilgiyi kullanmalarını desteklemesinin önemli olduğu üzerinde durulmaktadır. Bunun yanı sıra öğrencilerin yaparak ve yaşayarak öğrenme süreçlerinde en iyi öğrenmeyi gerçekleştirdiklerinin öğretmenler tarafından dikkate alınması gerektiği ve öğretmenlerin de yaşam boyu öğrenen olarak bu süreçte hem öğrenen hem öğreten olduklarını unutmamaları gerektiği ifade edilmektedir.

2.2.5 ISTE Öğretmenler İçin Standartlar

Uluslararası Eğitimde Teknoloji Derneği (ISTE) öğrenciler, öğretmenler ve eğitim liderleri için ayrı ayrı standartlar hazırlamıştır. Daha önceki bölümde öğrencilere yönelik standartlar verilmiş olup, bu bölümde öğretmen ve eğitim liderlerine ait standartlara yer verilmiştir.

ISTE (2016) yedi başlıkta öğretmenlerin sahip olmaları gereken niteliklere ait birtakım standartlar geliştirmiştir (Şekil 2.6).

Şekil 2.6. ISTE Öğretmenler için Standartlar (ISTE, 2016)

ISTE tarafından geliştirilen bu standartlardan “Öğrenen” standardına göre öğretmenler, meslektaşlarından ve meslektaşları ile öğrencilerin öğrenme süreçlerinde daha anlamlı öğrenmesini sağlayan yeni teknolojik uygulamaları keşfederek, bu uygulamaları sürekli geliştirirler. “Lider” standardına göre öğretmenler, öğrencilerin başarıları desteklemek ve onları güçlendirmek için öğrenme-öğretme süreçlerini sürekli geliştirmek amacıyla liderlik olanakları ararlar. “Vatandaş” standardına göre öğretmenler, öğrencilere dijital çağa olumlu yönde katkıda bulunmaları ve sorumluluk alarak bu sürece katılmaları hususunda kaynaklık ederler. “İşbirlikli çalışan” standardına göre öğretmenler, birtakım kaynakları, uygulamaları ve fikirleri paylaşmak ve olası sorunları çözebilmek için öğrencilerle ve meslektaşlarıyla işbirliği yaparlar. “Tasarımcı” standardına göre öğretmenler, öğrencilerin değişim gösteren özelliklerinin farkında olarak, bu özelliklere uyum sağlayabilecek öğrencinin merkezde olduğu etkinlik ve ortamlar tasarlarlar. “Kolaylaştırıcı” standardına göre öğretmenler, teknoloji aracılığıyla öğrencilerin öğrenme hedeflerine ulaşmasını kolaylaştırır. “Analist” standardına göre öğretmenler, öğrenme-öğretme süreçlerini düzenlemek ve öğrencilerin öğrenme hedeflerine ulaşmalarını desteklemek için elde edilen verileri analiz eder ve bu verileri kullanır.

2.2.6 21. Yüzyıl Öğreten Becerilerinin Türkiye’deki Görünümü

21. yüzyılın öğretmen nitelikleri, Türkiye’de de araştırmacılar ve pek çok kurum tarafından temele alınan bir araştırma konusudur. Türkiye’de öğretmenlerin/öğretmen

adaylarının mesleki yeterliklerinin gelişimini desteklemek amacıyla başta Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) ve Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) olmak üzere Türk Eğitim Derneği (TED), Eğitim Reformu Girişimi (ERG), Öğretmen Akademisi Vakfı (ÖRAV) gibi sivil toplum kuruluşları birtakım çalışmalar yürütmektedir. Ayrıca Türkiye’de geçmişten günümüze kalkınma planları ve Millî Eğitim Şuralarında da öğretmen yeterlikleri ve mesleki gelişime yönelik pek çok görüş ve önerilerin yer aldığı görülmektedir (TED, 2009). Daha önceki bölümde de bahsedildiği gibi 21. Yüzyıl becerilerine yönelik olarak ülkemizde öncelikle Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (2015) belirlenmiştir. TYÇ kapsamında ele alınan anahtar yetkinlikler öğretmenlerin/öğretmen adaylarının profesyonel gelişiminde süreklilik sağlanması ihtiyacını ön plana çıkarmıştır. Türkiye’de bu noktada 21. yüzyıl öğretmenlerini yetiştirmek ile eğitim fakülteleri yükümlü olup, eğitim fakülteleri çağın koşullarında öğretmen adaylarını “21. yüzyıl öğretmen yetkinlikleri” ile yetiştirmek ile sorumludur (Orhan-Göksün, 2016). MEB tarafından 2017 yılında yayınlanan “Öğretmen Strateji Belgesi 2017-2023”nde özellikle öğretmenlerin mesleki gelişim süreçlerine vurgu yapılmaktadır. Ayrıca belgede, yetişen öğretmenlerin niteliklerinin yüksek düzeyde olması, bireysel gelişimi ve mesleki gelişimini dikkate alan mesleğe uygun bireylerin öğretmen olarak istihdam edilmesi hedeflenmektedir. Bu hedef doğrultusunda her bir öğretmenin kendi alanına ilişkin yeterliklerini de kapsayacak şekilde bütüncül bir “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri” oluşturulmuştur. Bu yeterlikler çerçevesinde, daha önce belirlenen genel yeterliklere “alan bilgisi” ve “alan eğitimi bilgisi” yeterlikleri eklenmiştir. Bu amaçla geliştirilen “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri”; “mesleki bilgi”, “mesleki beceri”, “tutum ve değerler” olmak üzere birbiriyle ilişkili 3 yeterlik alanı, bu yeterlik alanlarında yer alan 11 yeterlik ve bu yeterliklere yönelik 65 göstergeden oluşmaktadır (MEB, 2017). MEB tarafından geliştirilen öğretmen yeterlikleri ile birlikte 2023 yılında TTKB tarafından hazırlanan raporda önerilen 21. Yüzyıl Beceri Modeli’nin uygulanabilirliğinin artırılması amacıyla öğretmen eğitimleri verileceği, okuryazarlık becerilerine yönelik etkinlik kitaplarının hazırlanarak öğretmenlere bir kılavuz olmasının düşünüldüğü belirtilmektedir. TTKB (2023) 21. Yüzyıl becerilerinin öğrenciler tarafından nasıl kazanılacağına yönelik öğretmenlere ve velilere yönelik çalışmalarını devam ettirdiğini yine aynı raporda belirtmektedir.

2.3 İlgili Araştırmalar

Bu bölümde çalışmanın temel olgusu olan öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerilerine yönelik yapılan araştırmalar ulusal ve uluslararası düzeyde ayrıntılı olarak incelenmiştir.

2.3.1 Ulusal Düzeyde Yapılan Araştırmalar

Bu bölümde yalnızca öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen ve 21. yüzyıl öğreten becerileri ile 21. yüzyıl öğrenen ve 21. yüzyıl öğreten becerileri arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmalar olarak başlıklar halinde verilmiştir.

2.3.1.1 Öğretmenlerin 21. Yüzyıl Öğrenen ve 21. Yüzyıl Öğreten Becerilerinin İncelendiği Araştırmalar

Gürültü, Aslan ve Alcı (2018) tarafından ilköğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanım düzeyleri ile bu düzeylerin çeşitli değişkenlere göre nasıl bir farklılık gösterdiğinin incelenmesinin amaçlandığı araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile yürütülmüştür. Kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenen araştırma katılımcılarını 364 ilköğretim öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma bulguları değerlendirildiğinde, ilköğretimde görev yapan öğretmenlerin 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanım düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanım düzeylerinin cinsiyet değerışkenine göre esnek öğretme becerilerinde farklılık gösterdiği, meslek kıdem ve mezun oldukları fakülte değerışkenleri açısından anlamlı bir farklılık görülmediği, ilkokulda görev yapan öğretmenlerin üretimsel, yönetsel, teknopedagojik ve esnek öğretme becerileri ile ölçeğin toplamında 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanım düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Cemaloğlu vd. (2019) tarafından yapılan araştırmada meslek lisesi öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri özyeterlik algı düzeyleri ile bu düzeylerin çeşitli değerışkenlere farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırma tek grup son test içeren durum çalışması ile desenlenmiş; araştırmaya uygun örnekleme yöntemi ile belirlenen 38 farklı branştan öğretmen katılmıştır. Araştırmada Anagün vd. (2016) tarafından geliştirilen ölçek veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde, 21. yüzyıl becerileri özyeterlik algılarının yüksek olduğu, algı düzeylerinin öğretmenlerin cinsiyet, mesleki kıdem ve eğitim durumlarına göre farklılaşmadığı görülmektedir. Araştırmada

araştırmacılar tarafından oluşturulan eğitim programına yönelik öğretmenlerin görüşlerinin olumlu olduğu; verilen eğitimi önemli ve verimli buldukları, ayrıca eğitim aracılığıyla meslektaşlarını daha yakından tanıma fırsatı elde ettiklerini bildirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Gürültü, Aslan ve Alcı (2020) tarafından yapılan çalışmada ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyleri ile bu becerileri kullanım düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile yürütülmüştür. Araştırmada kolay ulaşılabılır örneklem yöntemi kullanılarak belirlenmiş, bu doğrultuda Türkiye’de çeşitli illerde görev yapan toplam 506 ortaöğretim öğretmeni araştırmaya katılmıştır. Araştırma sonuçları incelendiğinde, ortaöğretim öğretmenlerinin yönetsel, esnek öğretme, teknopedagojik, onamacı ve üretimsel becerileri ile 21. yüzyıl öğrenen becerilerini kullanma düzeylerinin orta düzeyin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı; hizmet yılı değişkeni açısından esnek öğretme, onamacı beceriler ve üretimsel beceriler alt boyutlarında farklılık olduğu; mezun olunan fakülte değişkeni açısından teknopedagojik ve esnek öğretme becerileri ile ölçeğin toplamında farklılık olduğu; çalıştıkları kurum değişkeni açısından esnek öğretme, yönetsel, üretimsel, teknopedagojik ve ölçeğin toplamında bir farklılık olduğu belirlenmiştir.

Coşanay (2021) tarafından yürütülen yüksek lisans tez çalışmasında, sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğrenen becerileri kullanım düzeyleri ve bu düzeylerin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Tarama modelinde yürütülen araştırmanın örnekleme seçkisiz örnekleme yöntemi ile belirlenen Malatya ilinde görev yapan toplam 269 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma sonuçları incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğrenen becerileri kullanım düzeylerinin orta düzeyin üzerinde olduğu ortaya konulmuştur. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyleri ile cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bunun yanı sıra öğretmenlerin cinsiyetlerine göre 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerinden yönetsel ve onamacı beceriler; öğrenim durumlarına göre esnek öğretme ve üretimsel beceriler açısından anlamlı farklılık tespit edilirken, öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerinden bir farklılık bulunmamıştır.

Uyar ve iek'in (2021) araştırmasında ilkokul, ortaokul ve lisede görev yapan retmenlerin 21. yüzyıl üreten becerileri kullanım düzeyleri ile bu düzeylerin çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Tarama modeli ile desenlenen araştırmada uygun örnekleme yoluyla seçilen ve Hatay'da görev yapan toplam 207 retmen yer almaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, çalışmaya katılan retmenlerin 21. yüzyıl üreten becerileri kullanım düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırmada retmenlerin 21. yüzyıl üreten becerileri kullanım düzeylerinin cinsiyet, hizmet yılı, çalışılan ortam memnuniyeti değişkenlerine göre farklılaşmadığı; ilkokul kademesinde görev yapan retmenlerin 21. yüzyıl üreten becerileri kullanım düzeylerinin diğer kademelerde görev yapan retmenlerden yüksek olduğu; hizmet içi eğitime katılan retmenlerin katılmayan retmenlere göre 21. yüzyıl üreten becerileri kullanım düzeylerinin daha yüksek olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Tunagr ve Aydın'ın (2021) Türkçe retmenlerinin 21. yüzyıl becerilerini kullanım yeterlikleri ile bu yeterliklerin çeşitli değişkenlere göre incelenmesinin amaçlandığı araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile desenlenmiştir. Araştırmaya kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenen Türkiye'nin doğu illerinden görev yapan 307 retmen katılmıştır. Araştırma sonuçları incelendiğinde, Türkçe retmenlerinin 21. yüzyıl becerilerini kullanım yeterliklerinin yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Araştırmada Türkçe retmenlerinin 21. yüzyıl becerilerini kullanım yeterliklerinin cinsiyet, öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılaşmadığı; fakat yaş değişkeni ile yönetsel, üretimsel ve teknopedagojik becerileri kullanım yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Ayrıca retmenlerin 21. yüzyıl becerilerini kullanım yeterliklerinden teknopedagojik ve yönetsel beceriler alt boyutları ile retmenlerin hizmet yılları arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna da ulaşılmıştır.

Dilekçi, Karatay ve Tezel'in (2022) Türkçe retmenlerine göre önemli olan 21. yüzyıl becerilerinin neler olduğunun belirlenmesi ve retmenlerin öğrencilerin sahip oldukları becerileri geliştirmek için sınıf içinde hangi etkinlik ve üretim yöntem ve tekniklerini kullandıklarının ortaya konulması amaçlanan çalışmada durum çalışması ile desenlenmiştir. Araştırmanın katılımcılarını kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenen 13 retmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen görüşme ve gözlem formları kullanılmıştır. Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde, retmenlerin rencilerin sahip olması

gereken en önemli becerinin iletişim becerisi olduğunu; bu becerinin yanı sıra üst düzey düşünme becerileri, okuryazarlık becerileri, sosyal becerilere yönelik birtakım sınıf içi etkinlikler yaptıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine yönelik özyeterlilik algılarının yüksek olduğu, fakat bu noktada sınırlı sayıda etkinlik çeşidi kullandıkları; öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerini kazandırılmasında grup çalışması, eğitsel oyun, tartışma, soru-cevap, istasyon, drama, konuşma halkası gibi yöntemleri tercih ettikleri belirlenmiştir.

2.3.1.2 21. Yüzyıl Öğrenen ve Öğreten Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Yönelik Çalışmalar

Kıyasoğlu'nun (2019) "Sınıf Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğrenen ve Öğreten Becerileri" başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında, araştırmaya katılan 415 sınıf öğretmenin 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri kullanım düzeyleri, bu düzeylerin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi ve öğretmenin 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri kullanım düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. İlişkisel araştırma ile desenlenen çalışmanın katılımcılarını 415 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde, sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri kullanım düzeylerinin yüksek olduğunu bulunmuştur. Bununla birlikte, öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyi cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, eğitim fakültesinden mezun olma durumu ile öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılaşmamaktadır. Öğretmenlerin 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanım düzeylerinin cinsiyet, mesleki kıdem ve eğitim fakültesinden mezun olma durumuna göre farklılaşmamakta; fakat öğretmenlerin onamacı, yönetsel ve üretimsel becerileri ile cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Araştırmada son olarak, sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri kullanım düzeyleri arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Ateşoğlu (2022) tarafından yürütülen yüksek lisans tez çalışmasının amacı sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri kullanım düzeyleri, bu düzeylerin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi ve öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri kullanım düzeyleri arasındaki ilişki incelenmesidir. İlişkisel tarama modelinde desenlenen araştırmada, basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilen toplam 286 sınıf öğretmeni çalışmanın örneklem grubunu oluşturmaktadır. Araştırmanın sonuçları değerlendirildiğinde, sınıf öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım

düzelelerine ilişkin öğretmenlerin bilişsel beceri düzeylerinin yüksek olduğu, otonom, iş birliği ve esneklik, yenilikçi ve toplam beceri düzeylerinin ise orta düzeyin üzerinde olduğu bulunmuştur. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre, 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyleri arasında yalnızca yenilikçi beceriler boyutunda anlamlı farklılık bulunmuştur. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine, öğrenim düzeylerine ve görev yerlerine göre 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerinin orta düzeyin üzerinde olduğu, en yüksek düzeyin onamacı beceriler düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre, 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyleri arasında yalnızca esnek öğretme ve teknopedagojik beceriler boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre, 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyleri arasında yalnızca üretimsel beceriler boyutunda anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Öğretmenlerin öğrenim düzeylerine ve görev yerlerine göre ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Araştırmada son olarak, sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğrenen becerileri kullanım düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Akça (2023) coğrafya öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğrenen becerileri kullanım düzeyleri, bu düzeylerin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi ve öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen ve öğrenen becerileri kullanım düzeyleri arasındaki ilişki ile öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen becerilerinin, 21. yüzyıl öğrenen becerileri yordayıcısı olup olmadığını araştırmıştır. İlişkisel tarama modelinde yürütülen bu araştırmaya, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile seçilen 338 öğretmen katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, coğrafya öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğrenen becerileri kullanım düzeylerinin orta düzeyin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerinin cinsiyet, mesleki kıdem, yaş, eğitim durumu, görev yaptıkları il değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği; fakat öğretmenlerin çalıştıkları okul türüne göre 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Coğrafya öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerinin cinsiyet, mesleki kıdem, yaş, eğitim durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği; öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerinin görev yaptıkları il ve çalıştıkları okul türü değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Ayrıca coğrafya öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğrenen becerileri kullanım düzeyleri arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Yıldız-Poyraz (2024) tarafından yürütülen yüksek lisans tez çalışmasının amacı, ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri kullanım düzeylerini belirlemek, bu düzeylerin çeşitli değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığını incelemek ile 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri kullanım düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek ve 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri kullanma durumlarına ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemektir. Araştırma karma yöntem araştırmalarından açıklayıcı sıralı desen ile yürütülmüştür. Araştırmanın nicel boyutunun örnekleme küme örnekleme yöntemiyle belirlenen 532 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde, ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri kullanım düzeyleri yüksek düzeyde bulunmuştur. Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerinin cinsiyet, eğitim durumu, branş ve görev yapılan okul türü değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bunun yanı sıra öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerinin mezun olunan fakülte değişkenine göre yenilikçilik becerileri hariç diğer tüm boyutlarda anlamlı bir farklılık belirlendiği ifade edilmiştir. Yine öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerinin mesleki kıdem değişkenine göre yalnızca işbirliği ve esneklik becerileri ile anlamlı bir farklılık oluşturduğu belirlenmiştir. Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanım düzeylerinin cinsiyet ve mezun olunan fakülte değişkenlerine göre yönetsel, onamacı ve teknopedagojik beceriler alt boyutlarında; eğitim durumu değişkenine göre yalnızca üretimsel beceriler alt boyutunda; branş değişkenine göre esnek öğretme ve teknopedagojik beceriler alt boyutlarında; okul türü değişkenine göre esnek öğretme becerileri alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre ise 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanım düzeylerinde herhangi bir farklılık tespit edilmemiştir. Ayrıca ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri kullanım düzeyleri arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

2.3.2 Uluslararası Düzeyde Yapılan Araştırmalar

O'Neal, Gibson ve Cotten (2017) sınıf öğretmenlerinin 21. Yüzyıl öğreten ve öğrenen becerileri üzerinde teknolojinin rolüne ilişkin inançlarını incelemiştir. Nitel araştırma ile desenlenen bu araştırmaya ABD'nin güneydoğusunda görev yapan dokuz sınıf öğretmeni katılmıştır. Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde, dokuz öğretmenden yalnızca iki öğretmenin 21. yüzyıl becerilerinden bahsettiği belirlenmiştir. Çalışmaya katılan

öğretmenlerin teknolojiyi öğrenme ve öğretme süreçlerine dahil etmenin önemli olduğunu belirtmelerine rağmen, bu konudaki eğitim eksikliği, araç-gereç eksikliği, yetersiz teknoloji donanımı gibi sebeplerle teknolojiyi entegre etmede zorluklar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Araştırma sonuçları, öğretmenlerin teknolojinin öğretme ve öğrenme için değerini görmelerine rağmen, 21. yüzyıl becerilerini neyin oluşturduğu ve teknolojinin nasıl etkili bir şekilde entegre edileceği konusunda daha fazla rehberliğe ihtiyaç duyduklarını göstermektedir.

Davis (2018) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerinin öğretimine ilişkin öz yeterlilikleri incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda öğretmen öz yeterlik puanları daha yüksek olduğu, öğretmenlerin eleştirel düşünme becerilerinin öğretimine ilişkin yansımalarının daha yüksek olduğu görülmüştür. İlkokul ve ortaokul öğretmenleri ile ilköğretim ve ortaöğretim öğretmenlerinin araç becerisi olarak teknoloji algıları; ancak istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. İlköğretim öğretmenleri, öğretmenlerin sınıf içi uygulama becerilerinde en düşük ortalama puanlara sahiptir.

Kim vd., (2019) öğretmenlerin öğretim niteliğinin artırmanın en temel yolunun 21. yüzyıl becerilerinin geliştirilmesi olduğu fikrinden hareketle oluşturulan Öğretmen Öğretim Uygulamaları ve Süreçleri Sistemi (Teacher Instructional Practices and Processes System-TIPPS) üzerinde öğretmenlerin öğretim niteliğinin artırılması ve 21. yüzyıl öğretmen becerilerini geliştirmeyi amaçlamışlardır. Bu kapsamda, Gana'da okul öncesi öğretmenleri, Hindistan'da ilköğretim öğretmenleri ve Uganda'da lise öğretmenlerinin öğretim süreçlerinin sosyal kalitesinin ve bağlama özgü olarak öğretmenler tarafından anlaşılmasını sağlama ihtiyacına odaklanmışlardır. Araştırmacılara göre 21. yüzyıl becerilerinin iyileştirilmesindeki en önemli zorluk öğretmenlerin öğretim uygulamalarının takip edilmemesi ve mesleki gelişimin desteklenmemesidir. Bu bağlamda geliştirdikleri model üzerinden öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretmen becerilerinin geliştirilmesi için bir program oluşturmuşlar ve öğretmenlerin mesleki gelişimini desteklemişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlere verilen geribildirim ve yansıtıcı uygulamalar doğrultusunda 21. yüzyıl öğretmen becerilerinin gelişim gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tyan vd., (2020) araştırmalarında öğretmenlerin 21. Yüzyıl becerilerini öğrenimini kolaylaştırma ve uygulama konusundaki hazırbulunuşluklarını incelemişlerdir. Çalışmanın temel amacı, ortaokulda görev yapan dil öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretimi

ve öğrenimine yönelik hazırbulunuşluklarını özellikle bilgi, beceri ve tutumlar açısından belirlemektir. Tarama modeli ile desenlenen bu araştırmada, öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretimi ve öğrenimine yönelik bilgi, beceri ve tutumlarını ölçmek amacıyla bir anket geliştirilmiş ve 77 öğretmene uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretimi ve öğrenimine yönelik bilgi, beceri ve tutumlarının yüksek düzeyde olduğu; öğretmenlerin hazırbulunuşluklarını belirleyen bilgi, beceri ve tutumları arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Martinez (2021) tarafından yapılan araştırmada proje tabanlı bir program tasarımı ve uygulaması aracılığıyla ortaokul öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerilerinin öğretimine yönelik öğrenme deneyimlerini incelemiştir. Eğitim Programları ve Öğretim yüksek lisans programını tamamlayan 16 öğretmenle yürütülen araştırmada araştırmacı tarafından tasarlanan programın öncesinde ve sonrasında uygulanan anket ve program sonrası yapılan görüşmeler aracılığıyla öğretmenlerden veri toplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin program öncesi ve sonrası 21. yüzyıl becerileri incelendiğinde program sonrasında becerilerin gelişiminde önemli bir artış olduğu belirlenmiştir. Öğretmenler 21. yüzyıl becerilerinin geliştirilmesinde proje tabanlı öğrenme yaklaşımının süreci daha iyi anlamalarına yardımcı olduğunu ve bu araştırmada ele alınan program modelinin öğretmenlerin mesleki gelişimi için etkili bir yol olduğunu belirtmiştir. Ayrıca öğretmenlerin çoğu öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerinin geliştirilmesinde proje tabanlı öğrenme yaklaşımıyla tasarlanan öğretimin en etkili yol olduğunu, bu program tasarımının öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme ve işbirlikli çalışma becerilerinin gelişiminde önemli bir tasarım olduğu belirtmiştir. Araştırmacı ayrıca, öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretim becerilerinin geliştirilmesinde pedagoji, program ve beceri kazanımına sürekli odaklanmanın kritik önem taşıdığını ve ve sınıfta. yüzyıl becerilerinin geliştirilmesini destekleyen sınıf içi süreçlere ve öğretmen uygulamalarına odaklanılması gerektiğini belirtmiştir.

Zamora ve Zamora (2022) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin 21. yüzyıl öğreten becerileri ve öğretim standartlarına ilişkin yeterlikleri incelenmiştir. İlişkisel araştırma deseni ile yürütülen araştırmaya toplam 215 öğretmen katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin 21. yüzyıl öğreten becerileri ve öğretim standartlarına ilişkin yeterliklerinin yüksek ve çok yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerinden etkili iletişim becerileri, yaşam ve kariyer becerileri ile kişisel gelişim ve mesleki gelişim konularında yüksek puanlar almışlardır.

Ayrıca öğretmenlerin 21. yüzyıl öğreten becerileri ve öğretim standartlarına ilişkin yeterlikleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Varas vd. (2023) tarafından yapılan araştırmada Latin Amerika ülkelerinde görev yapan öğretmenlerin sınıflarında 21. yüzyıl becerilerini öğretme konusundaki anlayışlarını, stratejilerini ve bu konuda karşılaştıkları engelleri belirlenmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda bölgedeki 20 ülkede 1391 aktif öğretmenden çevrimiçi bir anket gönderilmiş ve öğretmenlerin verdikleri yanıtlar analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerini farklı şekillerde anladıkları ve çok az ortak anlayışa sahip oldukları; öğretmenlerin en çok kullanılan ve çerçevelerde ortak beceri olarak nitelenen eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim ve işbirliği becerilerinden bahsetmedikleri; bu becerilerden bahseden öğretmenlerin de beceri ne olursa olsun aynı stratejileri becerilerin öğretiminde kullandıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin 21. yüzyıl becerisi hangi beceri olursa olsun öğretimde proje tabanlı öğrenme, sözel etkinlikler, okuryazarlık stratejileri ve grup çalışması stratejilerinden yararlandıklarını ifade etmiştir. Çalışma sonucunda öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine hâkim olmamasının ve bu becerilerin öğretiminde hangi stratejilerden yararlanacağı konusunda ortak bir anlayışa sahip olunmamasının öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini geliştirmelerinde bir engel oluşturduğu belirtilmiştir.

Öğretmenlerin 21. yüzyıl öğreten ve öğrenen becerileri üzerine ulusal düzeyde yapılan araştırmalar incelendiğinde, daha çok sınıf öğretmenleri, Türkçe öğretmenleri, coğrafya öğretmenleri bu becerileri kullanım düzeylerinin belirlenmesine yönelik araştırmalar yapıldığı görülmektedir. Ortaöğretim öğretmenleri üzerine alanyazında yapılmış çalışma sayısı sınırlı olmakla birlikte, bu araştırmaların daha çok tek bir bransa yönelik ya da öğretmenlerin çalıştıkları okul türüne yönelik olduğu belirlenmiştir. Eldeki araştırma hem farklı branşlarda olan hem de farklı okul türlerinde görev yapan ortaöğretim öğretmenlerini kapsadığı için alanyazındaki diğer araştırmalardan farklılık göstermektedir.

Aynı şekilde öğretmenlerin 21. yüzyıl öğreten ve öğrenen becerileri üzerine uluslararası düzeyde yapılan araştırmalar incelendiğinde, daha çok sınıf öğretmenleri ve ortaokul öğretmenleriyle araştırmalar yürütüldüğü, çalışmaların daha çok öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine ilişkin öğretim uygulamaları üzerine yoğunlaştığı ve öğretmenlerin bu konudaki mesleki gelişiminin desteklenmesi doğrultusunda çalışmalar yapıldığı belirlenmiştir. Eldeki bu araştırma Türkiye özelinde ortaöğretim öğretmenlerinin var olan

21. yüzyıl becerilerini ortaya koyarak, uluslararası araştırmalarda temel alınan öğretmenlerin bu konudaki mesleki gelişim süreçlerinin artırılması için bir önkoşul niteliği taşıdığı söylenebilir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmada temele alınan araştırma modeline, evren ve örnekleme, veri toplama araçlarına, veri toplama sürecine ve toplanan verilerin analizine yönelik bilgilere yer verilmiştir.

3.1 Araştırma Modeli

Ortaöğretim öğretmenleri 21.yüzyıl öğreten ve öğrenen becerileri kullanımı arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan bu çalışma değişkenler arasındaki doğrudan ve dolaylı ilişkileri belirlemek amacıyla kullanılan ilişkisel araştırma ile desenlenmiştir. Nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel araştırma, bireylerin var olan özelliklerinin farklı birtakım değişkenleri nasıl etkilediğini ve bu değişkenler arasındaki ilişkinin bir müdahale olmadan incelendiği araştırmalardır (Büyüköztürk vd., 2013; Franken vd., 2012).

Araştırmanın temel araştırma problemi dışında, ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten ve öğrenen becerilerini kullanım düzeyleri ile bu düzeylerin öğretmenlerin cinsiyetleri, mesleki kıdemleri ve çalıştıkları okul türüne göre farklılaşp farklılaşmadığının belirlenmeye çalışıldığı araştırmanın birinci, ikinci ve üçüncü alt problemi betimsel araştırma deseni ile desenlenmiştir. Betimsel araştırmalar, var olan konuyu doğal haliyle alıp konu hakkında genel bir bakış açısı kazanmayı hedefleyen araştırmalardır. Bu araştırma türü büyük örneklem üzerinden olay hakkında bireylerin görüşlerini almayı hedeflemektedir. Betimsel araştırmalar beş adımda gerçekleştirilir. a) problemin belirlenip tanımlanması, b) katılımcıların belirlenmesi, c) veri toplama araçlarını hazırlaması, d) veri analizlerinin gerçekleştirilmesi ve e) verilerin yorumlanıp raporlanmasıdır. Bu durumda önce problem durumunun belirlenip betimsel araştırmaya uygun olup olmadığı belirlenmelidir. Bu aşama bittikten sonra katılımcıların kimler olacağına karar verilmelidir. Ardından betimsel araştırmaya uygun şekilde veri toplama araçları belirlenmelidir. Benzer şekilde veri analiz yöntemleri toplanan verilere uygun seçilmelidir. Son olarak elde edilen veriler yorumlanıp raporlandırılması gerekmektedir (Şata, 2020).

3.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini Ordu ili Altınordu ilçesi sınırları içinde yer alan ve MEB'e bağlı liselerde görevli öğretmenler oluşturmaktadır. Bu çalışma evreni içinden öncelikle

Ordu il milli eğitim müdürlüğünden ortaöğretimde görev yapan öğretmen sayıları alınmıştır, ardından okul isimleri sıralanarak tesadüfi örnekleme yöntemine göre okullar ve bu okullarda görev yapan öğretmenler belirlenmiştir. Ordu ili Altınordu ilçesinde toplam 861 ortaöğretim öğretmeni görev yapmaktadır. %95 güven aralığında yapılan örneklem büyüklüğü hesaplamasına göre toplam 266 öğretmene ulaşılması gerektiği bulunmuştur. Bu durum dikkate alınarak çalışmada 282 ortaöğretim öğretmenine ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlere ait kişisel bilgiler Tablo 3.1’de verilmiştir.

Tablo 3.1. Ortaöğretim öğretmenlerine ait kişisel bilgiler

Kategoriler		N	%
Cinsiyet	Kadın	158	56
	Erkek	124	44
Mesleki Kıdem	0-5 yıl	14	5
	5-10 yıl	49	17
	10-15 yıl	23	8
	15-20 yıl	58	21
	20 yıl ve üstü	138	49
Çalıştıkları Okul Türü	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	117	42
	Anadolu Lisesi	101	35
	Spor Lisesi	5	2
	İmam Hatip Lisesi	31	11
	Fen Lisesi	23	8
	Sosyal Bilimler Lisesi	5	2
Toplam		282	100

Tablo 3.1 incelendiğinde katılımcıların %56’sının kadın öğretmenlerden, %44 ünün de erkek öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir. Mesleki kıdem açısından bakıldığında katılımcıların %5’i 0-5 yıl, %17’si 5-10 yıl, %8’i 10-15 yıl, %21’i 15-20 yıl ve %49’u 20 yıl ve üstü tecrübeye sahiptir. Çalıştıkları okul türü bakımından %42’si Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi, %35’i Anadolu lisesi, %2’i Spor lisesi, %11’i İmam Hatip lisesi, %8’i Fen lisesi ve %2 si Sosyal Bilimler lisesinde çalışmaktadır.

3.3 Veri Toplama Araçları

Araştırmadaki veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen katılımcı öğretmenlerin cinsiyet, mesleki kıdem yılı ve çalıştıkları okul türü gibi kişisel bilgilerinin belirlenmesi için “Kişisel Bilgi Formu” ve Orhan-Göksün (2016) tarafından geliştirilen

“21. yy. Öğreten Becerileri Kullanım Ölçeği” ve “21. yy. Öğrenen Becerileri Kullanım Ölçeği” kullanılmıştır.

Orhan-Göksün (2016) tarafından 21. yüzyıl öğreten becerileri ölçeği beşli likert tipinde düzenlenmiş, toplam 27 maddeden ve beş faktörden oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları “yönetmel beceriler, teknopedagojik beceriler, onamacı beceriler, esnek öğretme becerileri ve üretimsel beceriler” olarak belirlenmiştir. Ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı .870 olarak hesaplanmıştır. Yine Orhan-Göksün (2016) tarafından 21. yüzyıl öğrenen becerileri ölçeği beşli likert tipinde; toplam 31 madde ve dört boyuttan oluşmaktadır. Ölçek “bilişsel beceriler, otonom beceriler, işbirliği ve esneklik becerileri ve yenilikçilik becerileri” alt boyutlarından oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı .892 olarak hesaplanmıştır.

Araştırma kapsamında 21. yüzyıl öğreten ve öğrenen beceri kullanım düzeyleri ölçeklerinin bu araştırmadaki güvenilirlik düzeylerinin hesaplanması için Cronbach’s alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmış ve analiz sonuçları Tablo 3.2’de verilmiştir.

Tablo 3.2 Araştırmadaki ölçme araçlarının güvenilirlik düzeyleri

Ölçümler	Cronbach’s alpha iç tutarlılık katsayısı
Yönetmel beceriler	0.889
Teknopedagojik beceriler	0.886
Onamacı beceriler	0.903
Esnek öğretme becerileri	0.911
Üretimsel beceriler	0.899
21. yüzyıl öğreten becerileri	0.883
Yenilikçilik becerileri	0.896
İşbirliği ve esneklik becerileri	0.885
Otonom beceriler	0.895
Bilişsel beceriler	0.894
21. yüzyıl öğrenen becerileri	0.885

Tablo 3.2 incelendiğinde, araştırmada veri toplama aracı olarak yer verilen 21. yüzyıl öğretene ve öğrenen beceri kullanım düzeyleri ölçeklerinin eldeki araştırmada da güvenilirlik düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

3.4 Verilerin Analizi

Çalışma kapsamında öncelikle çalışmanın yürütüldüğü üniversitenin ilgili etik kurulundan gerekli izinler alınmıştır (Ek-1). Alınan etik kurulu izni ile Ordu İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alınmıştır (Ek-2). İlgili izinler alındıktan sonra, araştırmacı tarafından ölçekler çoğaltılmış, okullara gidilerek öğretmenlerin boş olduğu zamanlarda yüz yüze olacak şekilde araştırmacı tarafından ölçekler uygulanmıştır. Toplanan veriler Jamovi 2.3.21 programında analiz edilmiştir.

Araştırmadan elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğinin incelenmesi amacıyla çarpıklık ve basıklık katsayıları hesaplanmış ve Tablo 3.3'te verilmiştir.

Tablo 3.3 Verilerin normal dağılım analizleri

Ölçümler	Çarpıklık	Basıklık
Yönetmel beceriler	-0.600	0.479
Teknopedagojik beceriler	-0.319	-0.068
Onamacı beceriler	-1.070	-0.871
Esnek öğretme becerileri	-0.012	-0.319
Üretimsel beceriler	-0.570	0.122
21. yüzyıl öğretene becerileri (Toplam)	-0.359	0.209
Yenilikçilik becerileri	-0.552	0.004
İşbirliği ve esneklik becerileri	-0.201	-0.316
Otonom beceriler	-0.356	-0.047
Bilişsel beceriler	0.733	0.866
21. yüzyıl öğrenen becerileri (Toplam)	-0.121	1.04

Tablo 3.3 incelendiğinde, çarpıklık değerlerinin -1.070 ile 0.733 arasında; basıklık değerlerinin ise -0.047 ile 1.04 arasında değişim gösterdiği görülmektedir. Tabachnick ve Fidell'e göre (2013) çarpıklık ve basıklık değerleri -1.5 ile +1.5 arasında olması durumunda veriler normal dağılım göstermektedir. Dolayısıyla Tablo 3.3 incelendiğinde, araştırma verilerinin normal dağılım gösterdiği görülmektedir.

Araştırmada ortaöğretim öğretmenlerine ait demografik özelliklerin incelenmesinde frekans ve yüzde analizleri yapılmıştır. Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretene

ve öğrenen beceri kullanım düzeylerinin belirlenmesinde toplam puan, ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Araştırmada ele alınan alt problemlerden ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğrenen beceri kullanım düzeylerinin cinsiyet, mesleki kıdem yılı ve çalıştıkları okul türü değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesinde bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü ANOVA testi yapılmıştır. Araştırmanın temel alt problemi olan ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğrenen beceri kullanım düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesinde Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Araştırmada tek yönlü varyans analizi için etki büyüklüğünün hesaplanmasında eta-kare (η^2) formülü kullanılmıştır. eta-kare (η^2) değerinin yorumlanmasında için .02 küçük; .13 orta; .26 geniş düzey etki büyüklüğü değerleri dikkate alınmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde çalışmanın temel araştırma problemleri kapsamında ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretme becerilerini kullanım düzeyleri, 21. yüzyıl öğrenen becerilerini kullanım düzeyleri, öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretme ve öğrenen becerilerini kullanım düzeylerinin cinsiyetleri, mesleki kıdem yılları ve çalıştıkları okul türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığı ile 21. yüzyıl öğretme ve öğrenen becerilerini kullanım düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesine ilişkin araştırma bulgularına yer verilmiştir.

4.1 Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğretme Becerileri Kullanım Düzeyinin İncelenmesi

Araştırmanın birinci alt problemi “Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretme becerilerini kullanım düzeyleri nedir?” olarak ifade edilmiştir. Bu araştırma problemi doğrultusunda ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretme becerilerini kullanım düzeyleri ölçeğinin alt boyutları ve tümü doğrultusunda belirlenmesi için aritmetik ortalama, standart sapma betimsel istatistikler hesaplanmış ve bulgular Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1 Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretme becerileri kullanım düzeyleri

Ölçek alt boyutları	N	\bar{X}	Ss
Onamacı beceriler	282	4.63	.444
Yönetimsel beceriler	282	3.85	.448
Üretimsel beceriler	282	3.79	.845
Esnek öğretme becerileri	282	3.00	.961
Teknopedagojik beceriler	282	4.00	.565
21. yüzyıl öğretme becerileri (Toplam)	282	4.05	.465

Tablo 4.1 incelendiğinde, ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretme becerilerinden sırasıyla en yüksek puanla onamacı becerileri, sonrasında teknopedagojik becerileri,

yönetmel becerileri, üretimsel becerileri ve en düşük puanla esnek öğretme becerilerini kullandıkları söylenebilir. Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanım puanının ($\bar{X}=4.05$) orta nokta olan üç puanın üzerinde olması nedeniyle öğretimlerinde 21. yüzyıl öğreten becerilerini kullandıkları söylenebilir.

4.2 Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğrenen Becerileri Kullanım Düzeyinin İncelenmesi

Araştırmanın ikinci alt problemi “Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerilerini kullanım düzeyleri nedir?” olarak ifade edilmiştir. Bu araştırma problemi doğrultusunda ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerilerini kullanım düzeyleri ölçeğın alt boyutları ve tümü doğrultusunda belirlenmesi için aritmetik ortalama, standart sapma gibi betimsel istatistikler hesaplanmış ve bulgular Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2 Ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyleri

Ölçek alt boyutları	N	\bar{X}	Ss
Bilişsel beceriler	282	4.38	.459
Yenilikçilik becerileri	282	4.08	.743
İşbirliği ve esneklik becerileri	282	3.75	.641
Otonom beceriler	282	3.74	.654
21. yüzyıl öğrenen becerileri (Toplam)	282	4.12	.452

Tablo 4.2 incelendiğinde, ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerilerinden sırasıyla en yüksek puanla bilişsel becerileri, sonrasında yenilikçilik becerilerini, işbirliği ve esneklik becerileri ve en düşük puanla otonom becerileri kullandıkları söylenebilir. Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanım puanının ($\bar{X}=4.12$) orta nokta olan üç puanın üzerinde olması nedeniyle 21. yüzyıl öğrenen becerilerini orta düzeyin üzerinde kullandıkları söylenebilir.

4.3 Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Kullanım Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi

Araştırmanın üçüncü alt problemi kapsamında ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten becerilerini kullanım düzeylerinin öğretmenlerin cinsiyetlerine, mesleki kıdem yıllarına ve çalıştıkları okul türlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Bu araştırma problemi doğrultusunda öncelikle ortaöğretim öğretmenlerinin 21. Yüzyıl öğreten becerilerini kullanım düzeyleri öğretmenlerin cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi yapılmış ve bulgular Tablo 4.3'te verilmiştir.

Tablo 4.3 Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten becerilerini kullanım düzeylerinin cinsiyete göre incelenmesi

Ölçek alt boyutları	Grup	N	\bar{X}	ss	df	t	p
Onamacı beceriler	Kadın	158	4.64	.437	280	0.573	0.567
	Erkek	124	4.61	.453			
Yönetsel beceriler	Kadın	158	3.85	.433	279	0.043	0.965
	Erkek	124	3.84	.467			
Üretimsel beceriler	Kadın	158	3.80	.837	279	0.239	0.811
	Erkek	124	3.78	.858			
Esnek öğretme becerileri	Kadın	158	3.20	.924	280	-1.590	0.113
	Erkek	124	3.38	1.001			
Teknopedagojik beceriler	Kadın	158	3.93	.570	280	-1.066	0.287
	Erkek	124	4.01	.558			

21. yüzyıl öğreten becerileri (Toplam)	Kadın	158	4.04	.457	278	-0.628	0.530
	Erkek	124	4.07	.477			

Tablo 4.3 incelendiğinde, ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanım düzeylerine ilişkin ölçek toplamı ve alt boyutlarında öğretmenlerin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Bu durumun temel sebebinin kadın ve erkek öğretmenlerin 21. yüzyıl öğreten becerileri ve alt boyutlarında puan ortalamalarının birbirine yakın değerlerde olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi kapsamında ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanım düzeylerinin öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla veriler Tek Faktörlü Varyans analizi yapılmış ve bulgular Tablo 4.4'te verilmiştir.

Tablo 4.4 Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten becerilerini kullanım düzeylerinin mesleki kıdeme göre incelenmesi

Ölçek alt boyutları	Kategoriler	N	\bar{X}	ss	F	p
Onamacı beceriler	0-5 yıl	14	4.64	.480	1.087	0.371
	5-10 yıl	49	4.71	.333		
	10-15 yıl	23	4.49	.531		
	15-20 yıl	58	4.64	.451		
	20 yıl ve üstü	138	4.62	.455		
Yönetmel beceriler	0-5 yıl	14	3.88	.316	0.333	0.855
	5-10 yıl	49	3.90	.395		
	10-15 yıl	23	3.83	.429		
	15-20 yıl	58	3.85	.487		

	20 yıl ve üstü	138	3.82	.466		
Üretimsel beceriler	0-5 yıl	14	3.82	.668	0.274	0.894
	5-10 yıl	49	3.88	.801		
	10-15 yıl	23	3.76	.903		
	15-20 yıl	57	3.83	.923		
	20 yıl ve üstü	138	3.75	.842		
Esnek öğretme becerileri	0-5 yıl	14	3.14	.602	0.268	0.897
	5-10 yıl	49	3.20	.935		
	10-15 yıl	23	3.33	1.040		
	15-20 yıl	58	3.28	.987		
	20 yıl ve üstü	138	3.30	.984		
Teknopedagojik beceriler	0-5 yıl	14	4.18	.320	1.570	0.193
	5-10 yıl	49	3.92	.500		
	10-15 yıl	23	3.99	.626		
	15-20 yıl	58	3.93	.700		
	20 yıl ve üstü	138	3.97	.533		
21. yüzyıl öğrenen becerileri (Toplam)	0-5 yıl	14	4.13	.300	0.277	0.892
	5-10 yıl	49	4.07	.403		
	10-15 yıl	23	4.05	.478		

15-20 yıl	58	4.05	.534

20 yıl ve üstü	138	4.04	.472

Tablo 4.4 incelendiğinde, ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretmen becerileri kullanım düzeylerine ilişkin ölçek toplamı ve alt boyutlarında öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Bu durum, tablo geneli incelendiğinde öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre 21. yüzyıl öğretmen becerileri ve alt boyutlarında puan ortalamalarının birbirine yakın değerlerde olması nedeniyle bir farklılık oluşmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi kapsamında ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretmen becerileri kullanım düzeylerinin öğretmenlerin çalıştıkları okul türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla veriler Tek Faktörlü Varyans analizi yapılmış ve bulgular Tablo 4.5'te verilmiştir.

Tablo 4.5 Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretmen becerilerini kullanım düzeylerinin çalıştıkları okul türüne göre incelenmesi

Ölçek alt boyutları	Kategoriler	N	\bar{X}	ss	F	p	eta-kare (η^2)
Onamacı beceriler	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	117	4.58	0.466	1.43	0.255	
	Anadolu Lisesi	101	4.67	0.448			
	Spor Lisesi	5	4.60	0.435			
	İmam Hatip Lisesi	31	4.72	0.386			
	Fen Lisesi	23	4.55	0.384			
	Sosyal Bilimler Lisesi	5	4.87	0.298			

Yönetsel beceriler	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	117	3.71	0.423	5.67	0.002*	0.073
	Anadolu Lisesi	101	3.92	0.442			
	Spor Lisesi	5	3.75	0.386			
	İmam Hatip Lisesi	31	3.97	0.412			
	Fen Lisesi	23	3.96	0.523			
	Sosyal Bilimler Lisesi	5	4.22	0.225			
	Üretimsel beceriler	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	117	3.55			
Anadolu Lisesi	101	3.92	0.770				
Spor Lisesi	5	3.50	0.354				
İmam Hatip Lisesi	31	4.05	0.894				
Fen Lisesi	23	4.07	0.627				
Sosyal Bilimler Lisesi	5	4.30	0.837				
Esnek öğretme becerileri	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	117	3.02	0.898	4.94	0.004*	0.085

	Anadolu Lisesi	101	3.30	0.944		
	Spor Lisesi	5	3.80	1.037		
	İmam Hatip Lisesi	31	3.53	1.032		
	Fen Lisesi	23	3.87	0.815		
	Sosyal Bilimler Lisesi	5	4.00	1.000		
Teknopedagojik beceriler	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	117	3.87	0.545	2.13	0.101
	Anadolu Lisesi	101	3.95	0.575		
	Spor Lisesi	5	4.05	0.505		
	İmam Hatip Lisesi	31	4.15	0.541		
	Fen Lisesi	23	4.17	0.613		
	Sosyal Bilimler Lisesi	5	4.22	0.409		
21. yy. öğrenen becerileri (Toplam)	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	117	3.92	0.437	4.75	0.005*
	Anadolu Lisesi	100	4.10	0.457		0.079
	Spor Lisesi	5	4.04	0.453		

İmam Hatip Lisesi	31	4.23	0.457
Fen Lisesi	23	4.24	0.506
Sosyal Bilimler Lisesi	5	4.41	0.308

*p<.05

Tablo 4.5 incelendiğinde, ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yy. öğreten becerileri kullanım düzeyleri ile öğretmenlerin çalıştıkları okul türleri arasında onamacı beceriler (F=1.43) ile teknopedagojik beceriler (F=2.13) açısından anlamlı bir fark bulunmadığı belirlenmiştir (p>.05). Bunun yanı sıra ortaöğretim öğretmenlerinin yönetsel beceriler (F=5.67), üretimsel beceriler (F=4.20), esnek öğretme becerileri (F=4.94) ile 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanım düzeyleri (F=4.75) arasında çalıştıkları okul türüne göre anlamlı farklılık bulunmuştur (p<.05). Bu anlamlılık düzeyinin hangi kategoriler arasında olduğunun belirlenmesi için yapılan Tukey testi sonuçlarına göre; yönetsel becerilerin kullanım düzeyi açısından Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi ile Anadolu lisesinde görev yapan öğretmenler ve İmam Hatip lisesinde görev yapan öğretmenler arasında Anadolu lisesi ve İmam Hatip lisesinde görev yapan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Üretimsel becerilerin kullanım düzeyi açısından Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi ile Anadolu lisesinde görev yapan öğretmenler ve İmam Hatip lisesinde görev yapan öğretmenler arasında Anadolu lisesi ve İmam Hatip lisesinde görev yapan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Esnek öğretme becerilerinin kullanım düzeyi açısından Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi ile Fen lisesinde görev yapan öğretmenler arasında Fen lisesinde görev yapan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Ayrıca 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanım düzeyleri açısından Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi ile Anadolu lisesinde görev yapan öğretmenler; İmam Hatip lisesinde görev yapan öğretmenler ve Fen lisesinde görev yapan öğretmenler arasında Anadolu lisesi, İmam Hatip lisesi ve Fen lisesinde görev yapan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanım düzeylerinin öğretmenlerin çalıştıkları okul türlerine göre yönetsel beceriler, üretimsel beceriler, esnek

öğretme becerileri alt boyutları ve 21. yüzyıl öğrenen becerileri bulgularına ilişkin etki büyüklüğü değerleri incelendiğinde, düşük düzeyde bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

4.4 Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğrenen Becerileri Kullanım Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi

Araştırmanın dördüncü alt problemi kapsamında ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yy. öğrenen becerilerini kullanım düzeylerinin öğretmenlerin cinsiyetlerine, mesleki kıdem yıllarına ve çalıştıkları okul türlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Bu araştırma problemi doğrultusunda öncelikle ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yy. öğrenen becerilerini kullanım düzeyleri öğretmenlerin cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi yapılmış ve bulgular Tablo 4.6’da verilmiştir.

Tablo 4.6 Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerilerini kullanım düzeylerinin cinsiyete göre incelenmesi

Ölçek alt boyutları	Grup	N	\bar{X}	ss	df	t	p
Bilişsel beceriler	Kadın	158	4.41	.437	280	0.927	0.354
	Erkek	124	4.36	.453			
Yenilikçilik becerileri	Kadın	158	4.01	.433	280	-1.836	0.067
	Erkek	124	4.17	.467			
İşbirliği ve esneklik becerileri	Kadın	158	3.73	.837	280	-0.328	0.743
	Erkek	124	3.76	.858			
Otonom beceriler	Kadın	158	3.69	.924	280	-1.392	0.165
	Erkek	124	3.80	1.001			
21. yüzyıl öğrenen becerileri	Kadın	158	4.11	.457	280	-0.156	0.876

(Toplam)	Erkek	124	4.12	.477

Tablo 4.6 incelendiğinde, ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerine ilişkin ölçek toplamı ve alt boyutlarında öğretmenlerin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Bu durumun temel sebebinin kadın ve erkek öğretmenlerin 21.yy. öğrenen becerileri ve alt boyutlarında puan ortalamalarının birbirine yakın değerlerde olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi kapsamında ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yy. öğrenen becerileri kullanım düzeylerinin öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla veriler Tek Faktörlü Varyans analizi yapılmış ve bulgular Tablo 4.7’de verilmiştir.

Tablo 4.7 Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerilerini kullanım düzeylerinin mesleki kıdeme göre incelenmesi

Ölçek alt boyutları	Kategoriler	N	\bar{X}	Ss	F	p
Bilişsel beceriler	0-5 yıl	14	4.40	.338	.593	0.669
	5-10 yıl	49	4.41	.377		
	10-15 yıl	23	4.47	.362		
	15-20 yıl	58	4.32	.450		
	20 yıl ve üstü	138	4.39	.514		
Yenilikçilik becerileri	0-5 yıl	14	4.00	.439	1.068	0.380
	5-10 yıl	49	4.17	.591		
	10-15 yıl	23	4.11	.825		
	15-20 yıl	58	3.91	.871		
	20 yıl ve üstü	138	4.12	.741		

İşbirliği ve esneklik becerileri	0-5 yıl	14	3.62	.552	0.214	0.930
	5-10 yıl	49	3.77	.570		
	10-15 yıl	23	3.77	.676		
	15-20 yıl	58	3.73	.731		
	20 yıl ve üstü	138	3.75	.633		
Otonom beceriler	0-5 yıl	14	3.87	.359	0.722	0.580
	5-10 yıl	49	3.68	.630		
	10-15 yıl	23	3.78	.646		
	15-20 yıl	58	3.68	.686		
	20 yıl ve üstü	138	3.77	.677		
21. yy öğrenen becerileri (Toplam)	0-5 yıl	14	4.12	.301	0.344	0.848
	5-10 yıl	49	4.13	.384		
	10-15 yıl	23	4.18	.425		
	15-20 yıl	58	4.06	.497		
	20 yıl ve üstü	138	4.13	.474		

Tablo 4.7 incelendiğinde, ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerine ilişkin ölçek toplamı ve alt boyutlarında öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Bu durum, tablo geneli incelendiğinde öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre 21. yüzyıl öğrenen becerileri ve alt boyutlarında puan ortalamalarının birbirine yakın değerlerde olması nedeniyle bir farklılık oluşmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi kapsamında ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerinin öğretmenlerin çalıştıkları okul türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla veriler Tek Faktörlü Varyans analizi yapılmış ve bulgular Tablo 4.8’de verilmiştir.

Tablo 4.8 Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yy. öğrenen becerilerini kullanım düzeylerinin çalıştıkları okul türüne göre incelenmesi

Ölçek alt boyutları	Kategoriler	N	\bar{X}	ss	F	p	eta-kare (η^2)
Bilişsel beceriler	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	117	4.28	0.548	1.99	0.120	
	Anadolu Lisesi	101	4.45	0.387			
	Spor Lisesi	5	4.42	0.331			
	İmam Hatip Lisesi	31	4.50	0.379			
	Fen Lisesi	23	4.41	0.318			
	Sosyal Bilimler Lisesi	5	4.60	0.274			
Yenilikçilik becerileri	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	117	4.00	0.706	1.12	0.377	
	Anadolu Lisesi	101	4.06	0.824			
	Spor Lisesi	5	4.20	0.570			
	İmam Hatip Lisesi	31	4.16	0.712			

	Fen Lisesi	23	4.33	0.668			
	Sosyal Bilimler Lisesi	5	4.30	0.447			
İşbirliği ve esneklik becerileri	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	117	3.57	0.614	6.60	<.001*	0.093
	Anadolu Lisesi	101	3.74	0.626			
	Spor Lisesi	5	4.00	0.577			
	İmam Hatip Lisesi	31	3.98	0.687			
	Fen Lisesi	23	4.20	0.460			
	Sosyal Bilimler Lisesi	5	4.03	0.617			
Otonom beceriler	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	117	3.60	0.618	3.11	0.030**	0.049
	Anadolu Lisesi	101	3.80	0.615			
	Spor Lisesi	5	3.70	0.776			
	İmam Hatip Lisesi	31	3.87	0.872			
	Fen Lisesi	23	4.07	0.517			
	Sosyal Bilimler Lisesi	5	3.53	0.558			

21. yüzyıl öğrenen becerileri (Toplam)				3.33	0.022**	0.059
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	117	4.00			
	Anadolu Lisesi	101	4.16	0.420		
	Spor Lisesi	5	4.19	0.448		
	İmam Hatip Lisesi	31	4.25	0.476		
	Fen Lisesi	23	4.30	0.338		
	Sosyal Bilimler Lisesi	5	4.26	0.328		

*p<.001 **p<.05

Tablo 4.8 incelendiğinde, ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yy. öğrenen becerileri kullanım düzeylerinin öğretmenlerin çalıştıkları okul türlerine göre bilişsel beceriler (F=1.99) ile yenilikçilik becerileri (F=1.12) açısından anlamlı bir fark bulunmadığı belirlenmiştir (p>.05). Bunun yanı sıra ortaöğretim öğretmenlerinin işbirliği ve esneklik becerileri (F=6.60 p<.001), otonom beceriler (F=3.11) ile 21. yy öğrenen becerileri kullanım düzeyleri (F=3.33 p<.05) arasında çalıştıkları okul türüne göre anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu anlamlılık düzeyinin hangi kategoriler arasında olduğunun belirlenmesi için yapılan Tukey testi sonuçlarına göre; işbirliği ve esneklik becerilerinin kullanım düzeyi açısından Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi ile İmam Hatip lisesinde görev yapan öğretmenler ve Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi ile Fen lisesinde görev yapan öğretmenler arasında İmam Hatip lisesi ile Fen lisesinde görev yapan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Ayrıca yine işbirliği ve esneklik becerileri açısından Anadolu lisesi ile Fen lisesinde görev yapan öğretmenler arasında Fen lisesinde görev yapan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Otonom becerilerin kullanım düzeyi açısından Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi ile Anadolu lisesinde görev yapan öğretmenler ve Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi ile Fen lisesinde görev yapan öğretmenler arasında Fen lisesinde görev yapan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. 21. yy öğrenen becerileri kullanım düzeyleri açısından Mesleki ve

Teknik Anadolu lisesi ile İmam Hatip lisesinde görev yapan öğretmenler ile Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi ile Fen lisesinde görev yapan öğretmenler arasında İmam Hatip lisesi ve Fen lisesinde görev yapan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerinin öğretmenlerin çalıştıkları okul türlerine göre işbirliği ve esneklik becerileri, otonom beceriler alt boyutları ve 21. yüzyıl öğrenen becerileri bulgularına ilişkin etki büyüklüğü değerleri incelendiğinde, düşük düzeyde bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

4.5 Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri ile 21. Yüzyıl Öğrenen Becerileri Kullanım Düzeylerinin Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Araştırmanın beşinci alt problemi ve aslında temel araştırma sorusu kapsamında ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yy. öğreten becerilerini ile 21. yy. öğrenen becerilerini kullanım düzeyleri arasında nasıl bir ilişki olduğunu incelenmiştir. Bu araştırma problemi doğrultusunda ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yy. öğreten ve öğrenen becerilerini kullanım düzeyleri ölçeğin alt boyutları ve tümü arasındaki ilişkinin belirlenmesi için korelasyon analizi yapılmış ve bulgular Tablo 4.9’da verilmiştir.

Tablo 4.9 Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten becerilerini ile 21. yüzyıl öğrenen becerilerini kullanım düzeyleri arasındaki ilişki

		Bilişsel beceriler	Yenilikçilik becerileri	İşbirliği ve esneklik becerileri	Otonom beceriler	21. yüzyıl öğrenen becerileri (Toplam)
Onamacı beceriler	r	,478	,293	,317	,164	,431
	p	<.001*	<.001*	<.001*	0.006**	<.001*
	N	282	282	282	282	282
Yönetsel beceriler	r	,637	,471	,583	,410	,681
	p	<.001*	<.001*	<.001*	<.001*	<.001*
	N	281	281	281	281	281

		Bilişsel beceriler	Yenilikçilik becerileri	İşbirliği ve esneklik becerileri	Otonom beceriler	21. yüzyıl öğrenen becerileri (Toplam)
Üretimsel beceriler	r	,370	,324	,505	,354	,478
	p	<.001*	<.001*	<.001*	<.001*	<.001*
	N	281	281	281	281	281
Esnek öğretme becerileri	r	,211	,252	,572	,355	,401
	p	<.001*	<.001*	<.001*	<.001*	<.001*
	N	282	282	282	282	282
Teknopedagojik beceriler	r	,529	,619	,614	,530	,678
	p	<.001*	<.001*	<.001*	<.001*	<.001*
	N	282	282	282	282	282
21. öğretmen becerileri (Toplam)	r	,619	,557	,697	,516	,741
	p	<.001*	<.001*	<.001*	<.001*	<.001*
	N	280	280	280	280	280

*p<.001 **p<.05

Tablo 4.9 incelendiğinde, ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretmen ile öğrenen beceri düzeylerine ait ölçeklerden elde edilen toplam puanlar arasında yüksek düzeyde ve pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=,741$ $p<.001$). Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretmen ve 21. yüzyıl öğrenen beceri düzeyleri arasındaki ilişkinin ölçeklerin alt boyutları bağlamında da incelenmiştir. 21. yüzyıl öğretmen becerilerinden onamacı beceriler ile 21. yüzyıl öğrenen becerilerinden yenilikçilik becerileri ($r=,293$ $p<.001$) ve otonom beceriler ($r=,164$ $p<.05$) arasında pozitif yönlü

düşük düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu; bunun yanı sıra onamacı beceriler ile bilişsel beceriler ($r=,478$ $p<.001$) ve işbirliği ve esneklik becerileri ($r=,317$ $p<.001$) arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. 21. yüzyıl öğreten becerilerinden yönetsel beceriler ile 21. yüzyıl öğrenen becerilerinden bilişsel beceriler ($r=,637$ $p<.001$), yenilikçilik becerileri ($r=,471$ $p<.001$), işbirliği ve esneklik becerileri ($r=,583$ $p<.001$) ile otonom beceriler ($r=,410$ $p<.001$) arasında orta düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. 21. yüzyıl öğreten becerilerinden üretimsel beceriler ile 21. yüzyıl öğrenen becerilerinden bilişsel beceriler ($r=,370$ $p<.001$), yenilikçilik becerileri ($r=,324$ $p<.001$), işbirliği ve esneklik becerileri ($r=,505$ $p<.001$), otonom beceriler ($r=,354$ $p<.001$) arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. 21. yüzyıl öğreten becerilerinden esnek öğretme beceriler ile 21. yüzyıl öğrenen becerilerinden bilişsel beceriler ($r=,211$ $p<.001$) , yenilikçilik becerileri ($r=,252$ $p<.001$) arasında pozitif yönlü düşük düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu; bunun yanı sıra onamacı beceriler ile işbirliği ve esneklik becerileri ($r=,572$ $p<.001$), otonom beceriler ($r=,355$ $p<.001$) arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. 21. yüzyıl öğreten becerilerinden teknopedagojik beceriler ile 21. yüzyıl öğrenen becerilerinden bilişsel beceriler ($r=,529$ $p<.001$), yenilikçilik becerileri ($r=,619$ $p<.001$), işbirliği ve esneklik becerileri ($r=,614$ $p<.001$) , otonom beceriler ($r=,530$ $p<.001$) arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın amacı ve alt problemler temelinde ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçların çalışmanın kavramsal çerçevesinde yer alan araştırma sonuçları ile tartışılmasına yer verilmiştir. Ayrıca, bu bölümde araştırma sonuçlarından hareketle ileriki araştırmalar ve uygulamalara yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.1 Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmanın temel amacı, ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerilerini kullanım düzeyleri belirlemek, bu becerilerin cinsiyet, mesleki kıdem ve çalıştıkları okul türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek ve yine öğretmenlerin bu becerileri kullanım düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu amaç doğrultusunda, öncelikle ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyleri incelenmiştir. Bu doğrultuda ortaöğretim öğretmenlerinin onamacı becerileri en yüksek düzeyde kullandıkları tespit edilirken, esnek öğretme becerilerini ise en düşük düzeyde kullandıkları belirlenmiştir. Orhan-Göksün (2016) onamacı becerileri “doğru davranışları onaylayıcı yaklaşımları öğretim becerilerine dönüştürülerek sergilenmesi” olarak tanımlamıştır. Bu çalışmanın katılımcıları olan ortaöğretim öğretmenlerinin de genel olarak 21. yüzyıl öğrenen becerilerinden daha çok onamacı becerileri tercih etmesi öncelikle öğretmenlerin daha çok 20 yıl ve üstünde mesleki kıdeme sahip olması dolayısıyla öğrencinin istenen davranışlarına odaklı bir öğretimi tercih etmesi ile açıklanabilir. Aynı şekilde bu araştırmada öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen becerilerinden esnek öğretme becerisini de daha az kullandıkları sonucu da bu durumu açıklamaktadır. Çünkü esnek öğretme becerisi, öğretimi sınıf ortamından çıkararak daha bağımsız bir duruma getirmek ile ilgilidir. Çalışmanın katılımcıları olan öğretmenlerden elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmenlerin daha çok kendisini merkezde tutan öğretim becerilerini ön planda tuttuğu, öğrencinin merkezde olabileceği öğretim becerilerini daha az kullanmayı tercih ettikleri söylenebilir. Orhan-Göksün ve Kurt (2017) öğretmen adaylarıyla yürütmüş olduğu çalışmada da bu araştırma bulgularıyla benzer şekilde öğretmen adaylarının 21. yüzyıl öğrenen becerilerinden onamacı becerileri daha çok kullandıklarını belirlemiştir. Özdemir (2023) tarafından meslek öğretmenleriyle yapılan çalışmada da 21. yüzyıl öğrenen becerilerini kullanım düzeyleri yüksek çıkmıştır, en yüksek puan “onamacı beceriler” ve “teknopedagojik beceri” lere aittir. Akça (2023) tarafından Coğrafya öğretmenleriyle yapılan çalışmada onamacı beceriler en yüksek

puana sahip olmuştur. Coşanay (2021) ve Kıyasoğlu (2019) tarafından sınıf öğretmenleriyle yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Gürültü, Aslan ve Alcı (2020) tarafından yapılan ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yüzyıl öğrenen becerilerini kullanım düzeylerinin yüksek seviyede olduğu tespit edilmiştir. Ortaöğretim öğretmenleri en yüksek puanı “onamacı beceriler”den, en düşük puanı ise “esnek öğretme becerileri”nden almışlardır.

Araştırmanın amacı doğrultusunda ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyleri incelenmiştir. Bu doğrultuda ortaöğretim öğretmenlerinin bilişsel becerileri en yüksek düzeyde kullandıkları tespit edilirken, otonom becerileri de en düşük düzeyde kullandıkları görülmüştür. Orhan-Göksün (2016) bilişsel becerileri “bilginin zihinsel süreçlerde işlenmesi, kodlanması ve zihinsel süreçlerde gerçekleşen işlemler sonucu oluşan ürünlerin farkında olunması” olarak tanımlamıştır. Çalışmanın katılımcıları tarafından daha çok bilişsel becerilerin kullanılması öğrencilik yıllarında öğretmen merkezli öğretim sürecinden gelmeleri ve bu davranışlarını terk etmediklerini göstermektedir. Aynı şekilde Orhan-Göksün (2016) tarafından “özyönetim, özdenetim, bireysel veya grupla çalışabilme becerilerinin bütünleşmesi ile ortaya çıkan özerk öğrenme” olarak tanımlanan otonom becerileri daha az seviyede kullanmaktadırlar. Akça (2023) tarafından yapılan çalışmada da benzer şekilde en yüksek puanın bilişsel becerilere ait olduğu görülmüştür. Coşanay (2021) tarafından sınıf öğretmenleriyle yapılan çalışmada da benzer sonuç elde edilmiştir. Orhan-Göksün ve Kurt’un (2017) öğretmen adayları katımlı çalışmasında bu araştırma bulgularıyla benzer şekilde öğretmen adaylarının 21.yüzyıl öğrenen becerilerinden bilişsel becerileri daha yüksek otonom becerileri daha az seviyede kullandıkları görülmüştür. Kıyasoğlu (2019) tarafından yapılan sınıf öğretmenleri katımlı çalışmada da en çok kullanılan öğrenen becerileri bilişsel beceriler olmakla beraber en az kullanılan becerileri işbirliği ve esneklik becerileridir.

Araştırmanın alt problemi kapsamında ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerilerini kullanım düzeylerinin öğretmenlerin cinsiyetlerine, mesleki kıdem yıllarına ve çalıştıkları okul türlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Bu değişkenlerden cinsiyet ve mesleki kıdem değişkenleri ile ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Bu çalışmadan farklı olarak Coşanay (2021) tarafından sınıf öğretmenleriyle yapılan çalışmada kadın öğretmenler lehine anlamlı farklılaşmanın

ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Gürültü vd. (2020) çalışmasında kıdem değişkeni açısından “onamacı”, “esnek öğretme” ve üretimsel beceriler” alt boyutlarında farklılaşmaya sebep olduğu görülmüştür. Özdemir (2023) tarafından meslek lisesi öğretmenleriyle yapılan çalışmada da benzer şekilde cinsiyet değişkenine göre bir farklılaşma olmadığı görülmüştür.

Çalışmanın diğer değişkeni olan öğretmenlerin çalıştıkları okul türlerine bakıldığında ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyleri ile öğretmenlerin çalıştıkları okul türleri arasında onamacı beceriler ile teknopedagojik beceriler açısından anlamlı bir fark bulunmadığı belirlenmiştir. Yönetsel becerilerin kullanım düzeyi açısından Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile Anadolu Lisesi’nde görev yapan öğretmenler arasında Anadolu Lisesi’nde görev yapan öğretmen lehine ve Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile İmam Hatip Lisesinde görev yapan öğretmenler arasında İmam Hatip Lisesi’nde görev yapan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Orhan-Göksün (2016) yönetsel becerileri “öğretmenlerin sınıf yönetimi, süreç ve etkinlik yönetimi gibi becerileri” olarak tanımlamıştır. Çalışmanın sonucuna göre Anadolu Lisesi’nin ve İmam Hatip Lisesi’nin karşılaştırıldığı okul türlerine göre öğretmenlerinin yönetsel becerileri daha çok kullanmasının nedeni Anadolu Lisesi’nin akademik bir okul, İmam Hatip Lisesi’nin proje okulu olması ve bu okuldaki öğretmenlerin sınıf yönetimini ve etkinliklerdeki rolünü etkin kullanmasıdır. Bu da yine öğretmenin merkezde olduğunu göstermektedir. Üretimsel becerilerin kullanım düzeyi açısından Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile Anadolu lisesinde görev yapan öğretmenler arasında Anadolu Lisesinde görev yapan öğretmen lehine ve Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile İmam Hatip Lisesi’nde görev yapan öğretmenler arasında İmam Hatip Lisesi’nde görev yapan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Orhan-Göksün (2016) tarafından üretimsel beceriler “öğretmenlerin materyal üretim becerileri” olarak tanımlanmıştır. Çalışma sonucuna göre Anadolu Lisesi ve İmam Hatip Lisesi öğretmenlerinin üretimsel becerileri daha fazla kullanmasının sebebi dersleri çeşitlendirmek için farklı materyal arayışında olmalarından kaynaklanmaktadır. Esnek öğretme becerilerinin kullanım düzeyi açısından Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile Fen Lisesinde görev yapan öğretmenler arasında Fen Lisesinde görev yapan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Esnek öğretme becerisi “öğretimi sınıf ortamından bağımsız hale getiren beceri” olarak tanımlandığı göz önüne alındığında, araştırmadan elde edilen bu sonuç Fen Lisesinde görev yapan öğretmenlerin bu liselerde

okuyan akademik becerisi yüksek olan öğrencilere uygun olarak öğrenme-öğretme sürecini düzenlenmesi ile ilgili olduğu söylenebilir. Benzer şekilde katılımcı olan öğretmenlerin sınıf ortamından bağımsız, öğrencilerinin ürünler ortaya koymasını amaçlayan, öğrencinin merkezde olduğu bir öğretim tercih ettiğini göstermektedir.

21. yüzyıl öğreten becerilerinin genel olarak kullanım düzeyleri açısından değerlendirildiğinde, Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi ile Anadolu lisesinde görev yapan öğretmenler; İmam Hatip lisesinde görev yapan öğretmenler ve Fen lisesinde görev yapan öğretmenler arasında Anadolu lisesi, İmam Hatip lisesi ve Fen lisesinde görev yapan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bu sonuçta daha önce belirtildiği gibi Anadolu Lisesi'nin akademik lise olması, İmam Hatip Lise ve Fen Lisesi'nin proje okulu olması sebebiyle katılımcı olan öğretmenlerin kendilerini daha çok geliştirmek istemesi ve öğretimde öğrenci özelliklerini temele almaları ile açıklanabilir.

Araştırmanın diğer alt problemi kapsamında ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerilerini kullanım düzeylerinin öğretmenlerin cinsiyetlerine, mesleki kıdem yıllarına ve çalıştıkları okul türlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Öğretmenlerin 21. Yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerinin cinsiyet ve mesleki kıdem değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Öğretmenlerin 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeylerinden bilişsel beceriler ile yenilikçilik becerileri kullanım düzeylerinin okul türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği; işbirliği ve esneklik becerileri, otonom becerileri kullanım düzeylerinin ise çalıştıkları okul türüne göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. İşbirliği ve esneklik becerilerinin kullanım düzeyi açısından Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi ile İmam Hatip lisesinde görev yapan öğretmenler kıyaslandığında İmam Hatip Lisesinde görev yapan öğretmenler lehine, Anadolu Lisesi ile Fen Lisesinde görev yapan öğretmenlerde Fen lisesinde görev yapan öğretmenler lehine ve Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi ile Fen lisesinde görev yapan öğretmenler arasında Fen lisesinde görev yapan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Orhan-Göksün (2016) işbirliği ve esneklik becerilerini “işbirliğine dayalı etkinlik başarısını ve öğrenme ortamlarını genişleterek esnek hale getirmek” olarak tanımlamaktadır. Fen lisesi, Anadolu Lisesi ve İmam Hatip lisesinde görev yapan öğretmenlerin bu okulların akademik ve proje temelli bir yapıda işleyişinin olması sebebiyle meslektaşlarıyla ve öğrencileriyle bağımsız ve işbirlikli çalışmaları daha etkin kullanmaları nedeniyle

işbirliği ve esneklik becerilerini kullanım düzeylerinin daha yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Otonom becerilerin kullanım düzeyi açısından Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi ile Anadolu lisesinde görev yapan öğretmenler arasından Anadolu Lisesinde görev yapan öğretmenler lehine ve Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi ile Fen lisesinde görev yapan öğretmenler arasında Fen lisesinde görev yapan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bunun sebebi otonom beceriler tanımından da anlaşılacağı üzere özerk öğrenme becerisidir. Akademik liseler olan Anadolu Lisesi ve Fen lisesinde görev yapan öğretmenin her zaman bir öğrenen olarak kendini geliştirme ihtiyacı duyması ile açıklanabilir.

Araştırmada ele alınan temel problem durumu kapsamında ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yüzyıl öğreten becerileri ile 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyleri arasında nasıl bir ilişki olduğu incelenmiştir. Bu doğrultuda ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yüzyıl öğreten becerileri ile 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyleri arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyleri arttıkça, öğretmenlerin 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanım düzeyleri artmaktadır. Araştırmada elde edilen bu sonuç alanyazındaki diğer araştırmalarla benzerlik göstermektedir. Akça (2023) tarafından yapılan Coğrafya öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerilerini kullanma düzeyinin yeterli olduğu, aralarında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Yıldız-Poyraz (2024) tarafından yapılan ortaöğretim öğretmenlerinin, 21. yüzyıl öğrenen becerileri kullanım düzeyi ile öğreten becerileri kullanım düzeyi arasında yüksek düzeyde pozitif ve istatikselsel olarak anlamlı bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunların yanı sıra Kıyasoğlu (2019) sınıf öğretmenleriyle Orhan-Göksün (2016) tarafından öğretmen adaylarıyla yapılan çalışmalarda da öğrenen ve öğreten becerileri kullanım düzeyleri arasında pozitif yönlü ve yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.2 Öneriler

Bu çalışmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki önerilere yer verilmiştir:

- Araştırma sonucuna göre ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten becerilerinden esnek öğretme becerisinin diğer becerilere göre daha düşük bir kullanım düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir. Bu beceri öğretimin sınıf

ortamından bağımsız hale getirilmesi ile ilgilidir. Bu nedenle özellikle ortaöğretim öğretmenlerinin okul dışı öğrenme ortamlarını öğretimsel süreçte etkin olarak kullanmalarının desteklenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla ortaöğretim kurumlarının öğretmenleri özellikle okul dışı öğrenme ortamlarını kullanabilmesi hususunda desteklemesi (materyal, öğretim programı esnekliği vb.) önemli görülmektedir.

- Araştırma sonucuna göre, ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerilerinden otonom becerileri kullanma düzeylerinin diğer becerilere göre daha düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu beceri ise, özyönetim, özdenetim, bireysel ve grup çalışması ile ilgilidir. Dolayısıyla bu beceriler aslında sosyal-duygusal öğrenme süreçleri ile ilgilidir. Bu nedenle öğretmenlerin bu becerileri geliştirmesi amacıyla kurum içinde meslektaş işbirliğini temele alan gerekli uygulamaların düzenlenmesi önemlidir. Bu becerilerin nasıl kazanıldığına ve geliştirildiğine yönelik teori ve uygulamanın bir arada olduğu etkinlik, atölye vb. çalışmaların düzenlenmesi gerekmektedir.
- Bu çalışma Ordu ili merkezinde görev yapan ortaöğretim öğretmenleri ile yürütülmüştür. Yapılacak ileriki araştırmalarda Türkiye'nin farklı bölgelerinde görev yapan ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yüzyıl öğrenen becerileri ile 21.yüzyıl öğrenen becerileri düzeyleri incelenebilir.
- Bu çalışma nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel araştırma ile yürütülmüştür. Yapılan alanyazın incelemesinde öğretmenlerin sahip oldukları 21. Yüzyıl becerilerine yönelik nitel araştırmaların sınırlı olduğu belirlenmiştir. Dolayısıyla öğretmenlerin bu becerileri nasıl algıladıkları, tanımladıkları ve derslerini bu doğrultuda nasıl tasarladıklarına yönelik nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ya da fenomenoloji desenleri ile tasarlanan araştırmalar yürütülebilir.
- Bu araştırmanın katılımcıları olan ortaöğretim 21.yy. öğretmen becerileri kullanım düzeyleri ile 21.yy. öğrenen becerileri kullanım düzeylerinin yüksek düzeyde sonucuna ulaşılmıştır. Bu noktadan hareketle öğretmenlerin bu becerilerin öğrencilere nasıl kazandırdıklarına yönelik ders gözlemleri yapılarak, bu becerilerin yaygınlaştırılması için en iyi örnek uygulamaların paylaşıldığı çeşitli çalıştaylar ve toplantılar düzenlenebilir. Öğretmenlerin bu doğrultuda mesleki gelişim sürecinin sürekliliği desteklenebilir.

KAYNAKLAR

- Akça, D. (2023). *Coğrafya öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen becerileri ile 21. yüzyıl öğretmen becerilerinin kullanımları arasındaki ilişki*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
- Anagün, S. Ş., Atalay, N., Kılıç, Z. ve Yaşar, S. (2016). Öğretmen adaylarına yönelik 21. yüzyıl becerileri yeterlilik algıları ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *PAU Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 160-175.
- Aslan, M. ve Alıcı, B. (2023). Mesleki ve teknik lise öğretmenlerinin 21. yy becerileri ile okul yöneticilerine yönelik 21. yy becerileri öz-yeterlik algıları arasındaki ilişki. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(87), 1151-1173. <https://doi.org/10.17755/esosder.1265817>
- Ateşoğlu, S. K. (2022). *Sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.
- Başkurt, T. (2023). *21. yüzyılın öğrenen ve öğreten becerilerini kullanmaları bağlamında Kayseri'de çalışan öğretmenlerin incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Erciyes Üniversitesi.
- Beers, S. Z. (2011). *21st century skills: Preparing students for THEIR future*. https://cosee.umaine.edu/files/coseeos/21st_century_skills.pdf (Erişim Tarihi: 27.02.2023).
- Binkley, M., Erstad, O., Hermna, J., Raizen, S., Ripley, M., Miller-Ricci, M. & Rumble, M. (2012). *Defining twenty-first century skills*. In P. Griffin, E. Care & B. McGaw(Eds.), *Assessment and teaching of 21st century skills* (pp. 17-66), Dordrecht: Springer.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (14. Basım). Pegem Akademi.
- Cemaloğlu, N., Arslangilay, A. S., Üstündağ, M. T. Bilasa, P. (2019). Meslek lisesi öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri özyeterlik algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 845-874. <https://doi.org/10.29299/kefad.2019.20.02.010>
- Coşanay, G. (2021). *Sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerilerinin incelenmesi* (Malatya ili örneği). [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Çelebi, M. ve Sevinç, Ş. (2019). *Öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine ilişkin yeterlik algılarının ve bu becerileri kullanım düzeylerinin belirlenmesi*. 6. Uluslararası Multidisipliner Çalışmaları Kongresi, Gaziantep.

- Darling-Hammond, L. (2000). Teacher quality and student achievement: A review of state policy evidence. *Educational Policy Analysis Archives*, 8(1), 1–46.
- Darling-Hammond, L. (2006). Constructing 21st-century teacher education. *Journal of Teacher Education*, 57(3), 300–314. doi:10.1177/0022487105285962
- Darling-Hammond, L., Hyler, M.E., ve Gardner, M. (2017). *Effective teacher professional development*. Palo Alto, CA: Learning Policy Institute.
- Davis, J.G. (2018) *A Study of k-12 teachers' perceptions of teacher self-efficacy in relation to instruction of 21st century skills*. Division of Education and Human Services of Neumann University.
- Dede, C. (2010). Comparing frameworks for 21st century skills. In: Bellanca J and Brandt R (eds) *21st Century Skills: Rethinking How Students Learn*. Bloomington: Solution Tree Press, pp.51–76.
- Dilekçi, A., Karatay, H. ve Tezel, K. V. (2022). Türkçe öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri ile ilgili uygulamaları ve yeterlikleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(36), 1207-1231. <https://doi.org/10.35675/befdergi.1098590>
- Duran, M. (2023). Okul öncesi öğretmenlerinin 21. yy. becerileri öğretimi, girişimci öğretmen ve yaratıcılığı besleme davranış düzeylerinin belirlenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 52(1), 813-850. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.1309224>
- Franken, J. R., Wallen, N.,E. ve Hyun, H.,H. (2012). *How to Design and Evaluate Research in Education*. McGraw-Hill, NY.
- Gelen, İ. (2017) P21-program ve öğretimde 21.yüzyıl becerileri çerçeveleri (ABD Uygulamaları) *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi* 1(2); 15-29.
- Guerriero, S. (Ed.) (2017). *Pedagogical knowledge and the changing nature of the teaching profession*. Paris: OECD Publishing.
- Güllü, H., ve Akçay, A. O. (2022). Sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri ile FETEMM farkındalıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1), 1-15.
- Gürültü, E., Aslan M. ve Alcı B. (2018). İlköğretim öğretmenlerinin yeterliklerinin 21. yüzyıl becerileri ışığında incelenmesi. *The Journal of Academic Social Sciences*. 6(71). Sf. 543-560. doi: 10.16992/ASOS.13770

- Gürültü, E., Aslan, M. ve Alcı, B. (2020). Ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri kullanım yeterlikleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(4), 780-798. doi: 10.16986/HUJE.2019051590
- Hattie, J. (2009). *Visible learning: A Synthesis of over 800 meta-analysis relating to achievement*. Routledge: London.
- International Society for Technology in Education (ISTE). (2016). *ISTE standards for educators*. Erişim tarihi: 15.05.2024 <https://iste.org/standards/educators>
- International Society for Technology in Education (ISTE). (2016). *ISTE standards for students*. Erişim tarihi: 15.05.2024 <https://iste.org/standards/students>
- Kafalı, C., ve Akçöltekin, A. (2024). Fen bilimleri öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri ile bilimsel araştırma öz yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *TroyAcademy*, 9(1), 51-77. <https://doi.org/10.31454/troyacademy.1365799>
- Kereluik, K., Mishra, P., Fahnoe, C., & Terry, L. (2013). *What Knowledge Is of Most Worth*. *Journal of Digital Learning in Teacher Education*, 29(4), 127–140. doi:10.1080/21532974.2013.1078
- Kıyasoğlu, E. (2019) *Sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerileri*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Düzce Üniversitesi.
- Kim, S., Raza, M., & Seidman, E. (2019). Improving 21st-century teaching skills: The key to effective 21st-century learners. *Research in Comparative and International Education*, 14(1), 99-117. <https://doi.org/10.1177/1745499919829214>
- Korkmaz, Ç. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile yaşam ve 21. yüzyıl öğreten beceri düzeyleri arasındaki ilişki*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Kozikoğlu, İ., ve Özcanlı, N. (2020). Öğretmenlerin 21. yüzyıl öğreten becerileri ile mesleğe adanmışlıkları arasındaki ilişki. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 9(1), 270-290.
- Martinez, C. (2022). Developing 21st century teaching skills: A case study of teaching and learning through project-based curriculum. *Cogent Education*, 9(1). <https://doi.org/10.1080/2331186X.2021.2024936>
- Melvin, L. (2011). *How to keep good teachers and principals: practical solutions to today's classroom problems*. R&L Education.

- Metin, M., Güler, M. M., ve Çevik, A. (2023). 21. yüzyıl becerileri hakkında STEM eğitimi almış fen bilimleri öğretmenlerinin görüşleri. *Studies in Educational Research and Development*, 7(1), 1-29.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2011) *MEB 21. Yüzyıl Öğrenci Profili*. Ankara, Milli Eğitim Basımevi.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2017). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri*. Ankara: Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2018). *Matematik Dersi Öğretim Programı (1-8 Sınıflar)*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Orhan-Göksün, D. (2016). Öğretmen adaylarının 21. yüzyıl öğrenen becerileri ve 21. yüzyıl öğreten becerileri arasındaki ilişki. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Orhan-Göksün, D. ve Kurt, A. A. (2017). Öğretmen adaylarının 21. yy. öğrenen becerileri kullanımları ve 21. yy. öğreten becerileri kullanımları arasındaki ilişki. *Eğitim ve Bilim*, 42, 190, 107-130.
- O’Neal, L.J., Gibson, P. Ve Cotten, S.R. (2017). Elementary school teachers’ beliefs about the role of technology in 21st-Century teaching and learning. *Computers in the Schools*, 34(3), 192-206. <https://doi.org/10.1080/07380569.2017.1347443>
- Özdemir, M. (2023). *Meslek dersi öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten becerileri ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Partnership for 21st Century Learning (P21). (2019). Framework for 21st century learning definitions. Erişim Tarihi: 16.04.2023 https://www.battelleforkids.org/wp-content/uploads/2023/11/P21_Framework_DefinitionsBFK.pdf
- Pianta R.C., La Paro K.M., Hamre B.K. (2008) *Classroom Assessment Scoring System™: Manual K-3*: Boston: Paul H Brookes.
- Saavedra, A. ve Opfer, V. (2012). *Teaching And Learning 21st Century Skills: Lessons From The Learning Sciences*. A Global Cities Education Network Report. New York, Asia Society. <http://asiasociety.org/files/rand-0512report.pdf>.
- Seidman E., Kim S., Raza M., Ishihara, M. ve Halpin, P. F. (2018) Assessment of pedagogical practices and processes in low and mid-dle income countries: Findings from secondary school classrooms in Uganda. *Teaching and Teacher Education*, 71, 283–296.

- Şata, M. (2020). Nicel araştırma yaklaşımları. Oğuz, E. (Ed.). *Eğitimde araştırma yöntemleri içinde*, 77-98. Ankara: Eğiten Kitap Yayıncılık.
- Tabachnick, B.G. & Fidell, L.S. (2013). *Using multivariate statistics* (Sixth ed.) Boston: Pearson.
- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (TTKB). (2023). 21. yüzyıl becerileri ve değerlere yönelik araştırma raporu. Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara. https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2023_05/11153521_21.yy_becerileri_ve_degerlere_yonelik_arastirma_raporu.pdf
- Taşgın, A. (2018). Öğretme ve meslekî beceriler, Öğretir Özçelik, A. D. & Tuğluk, M. N. (Ed.) *Eğitimde ve endüstride 21. yüzyıl becerileri içinde*, 219-243. Ankara: Pegem Akademi.
- The Organization for Economic Cooperation and Development (OECD). (2005). *The future of education and skills: Education 2030*. Erişim tarihi: 03.06.2024 <https://www.oecd.org/en/about/directorates/directorate-for-education-and-skills.html>
- The Organization for Economic Cooperation and Development (OECD). (2018). *Teaching for the future: Effective classroom practices to transform education*. OECD Publishing, Paris.
- Trilling, B. & Fadel, C. (2009). *21st century skills: Learning for life in our times: learning for life in our times*. John Wiley & Sons.
- Tunagür, M. ve Aydın, E. (2021). Türkçe öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerilerini kullanım yeterlikleri. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 10(4), 1562-1580. <http://dx.doi.org/10.30703/cije.877013>.
- Türk Eğitim Derneği (TED). (2009). *Öğretmen yeterlikleri*. Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.
- Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik. 9 Kasım 2015. Erişim: 24.02.2023 <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/3.5.20158213.pdf>
- Tyan, T. H., Rahman, F. A. ve Sarvestani, M. S. (2020). Teachers' readiness in implementing and facilitating 21st century learning. *Universal Journal of Educational Research* 8(1A): 24-29, 10.13189/ujer.2020.081304.
- Uyar, A. ve Çiçek, B. (2021). Farklı branşlardaki öğretmenlerin 21. yüzyıl becerileri. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 9, 1-11.

- Varas, D.; Santana, M.; Nussbaum, M.; Claro, S. ve Imbarack, P. (2023). Teachers' strategies and challenges in teaching 21st century skills: Little common understanding, *Thinking Skills and Creativity*, 48. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2023.101289>.
- Wright, S. P., Horn, S.P. ve Sanders, W.L. (1997). Teacher and classroom context effects of students' achievement: Implications for teacher evaluation. *Journal of Personnel Evaluation in Education*, 11, 57-67.
- Yıldız-Poyraz A.G. (2024). *Ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yy öğrenen ve öğretme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi.
- Zamora, J. T ve Zamora, J.J.M. (2022). 21st century teaching skills and teaching standards competence level of teacher. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*. 21(5), 220-238. <https://doi.org/10.26803/ijlter.21.5.12>

EKLER

EK-1.Etik Kurul Belgesi

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

OTURUM TARİHİ	OTURUM SAYISI	KARAR SAYISI
07/12/2023	09	2023-217

KARAR NO: 2023-217

Doç. Dr. Sanem TABAK'ın "Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğreten ve Öğrenen Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı çalışması etik yönden incelendi.

Doç. Dr. Sanem TABAK'ın "Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğreten ve Öğrenen Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı çalışmasının etik yönden uygun olduğuna, toplantıya katılanların oy birliği ile karar verildi.

ASLI GIBİDİR

Dr. Öğr. Üyesi Caner ÖZDEMİR
Başkan V.

Ek-2.Araştırmanın Veri Toplama Araçları

21.Yy Öğreten Becerileri Ölçeği

Maddeler	Hiçbir Zaman	Nadiren	Ara sıra	Genellikle	Her zaman
1. Öğrencilerime saygılı davranırım.	1	2	3	4	5
2. Sınıf dışında eğitsel etkinlikler düzenlerim.	1	2	3	4	5
3. Sınıf dışında sosyal etkinlikler düzenlerim.	1	2	3	4	5
4. Öğrencilerimin bireysel farklılıklara saygı duymalarını sağlarım.	1	2	3	4	5
5. Mesleki gelişim etkinliklerine katılırım.	1	2	3	4	5
6. Öğrencilerime yeni teknolojiler hakkında bilgi veririm.	1	2	3	4	5
7. Öğrendiklerimi dijital araçları kullanarak paylaşıyorum.	1	2	3	4	5
8. Mesleki görev ve sorumluklarım ile ilgili güncel gelişmeleri takip ederim.	1	2	3	4	5
9. Öğrenci gelişim dosyalarını takip ederim.	1	2	3	4	5
10. Öğrencilerime yeni fikirler üretmeleri için fırsatlar yaratırım.	1	2	3	4	5
11. Ders sürecimi planlarken uzmanlardan destek alırım.	1	2	3	4	5
12. Öğrencilerimin ödevlerine yapıcı dönütler veririm.	1	2	3	4	5
13. Öğrencilerime çalışma yaprakları hazırlarım.	1	2	3	4	5
14. Derslerim için özgün materyaller hazırlarım.	1	2	3	4	5
15. Öğrencilerimin öğrenme süreçlerine ilişkin kayıtlar tutarım.	1	2	3	4	5
16. Sınıf kurallarını öğrencilerimle birlikte oluştururum.	1	2	3	4	5
17. Öğrencilerimin öz değerlendirme becerilerinin gelişmesine destek olurum.	1	2	3	4	5
18. Öğrencilerimin olumlu davranışlarını pekiştiririm.	1	2	3	4	5
19. Ders anlatırken teknik terimler kullanırım.	1	2	3	4	5
20. Öğrencilerimin neden-sonuç ilişkileri kurmaları için çabalarım.	1	2	3	4	5
21. Ders içi etkinliklerimde karşılaşılabilecek sorunlara karşı alternatif planlar yaparım.	1	2	3	4	5
22. Öğrencilerimin ders kazanımlarına en kısa yoldan ulaşmalarını sağlarım	1	2	3	4	5
23. Ders sürecinde öğrencilerimi ikaz ederim.	1	2	3	4	5
24. Öğrenmelerini pekiştirmeleri için öğrencilerim arasında eğitsel yarışmalar düzenlerim.	1	2	3	4	5
25. Meslektaşlarımdan deneyimlerinden yararlanırım.	1	2	3	4	5
26. Öğretim etkinliklerini teknoloji ile zenginleştiririm.	1	2	3	4	5
27. Meslektaşlarımı derslerinde teknoloji kullanmaya özendiririm.	1	2	3	4	5

21.Yy Öğrenen Becerileri Ölçeği

Maddeler	Hiçbir Zaman	Nadiren	Ara sıra	Genellikle	Her zaman
1. Toplumsal konulara duyarlı davranırım.	1	2	3	4	5
2. Dikkatimi çeken konularda araştırma yaparım.	1	2	3	4	5
3. Yeni araştırma fikirleri geliştiririm.	1	2	3	4	5
4. Öğrenme topluluklarında gerçekleşen fikir alışverişlerine katkıda bulunurum.	1	2	3	4	5
5. Kişisel ilgi ve ihtiyaçlarıma en uygun olan kaynakları seçerim.	1	2	3	4	5
6. İlgi alanlarıma uygun bilgiler arasında bağlantı kurarım.	1	2	3	4	5
7. Sorularıma yanıt buluncaya kadar araştırma yapmaya devam ederim.	1	2	3	4	5
8. İlgi alanlarımin neler olduğunun farkındayım.	1	2	3	4	5
9. Edindiğim bilgilerin günlük yaşantımda işe yaraması için çaba sarf ederim.	1	2	3	4	5
10. Bir yargıya varmak için eleştirel düşünme becerilerimi işe koşarım.	1	2	3	4	5
11. Arkadaşlarımin fikirlerini sonuna kadar dinlerim.	1	2	3	4	5
12. Bir konuyla ilgili bilgi düzeyimin sınırlarını bilirim.	1	2	3	4	5
13. Fakülteadaki laboratuvarları/atölyeleri ders dışında da kullanırım.	1	2	3	4	5
14. Derslerde yapılan etkinliklerin çeşitlendirilmesini isterim.	1	2	3	4	5
15. Derslerde işbirliğine dayalı etkinliklere katılırım.	1	2	3	4	5
16. Öğrenci topluluklarında (bilgisayar, tiyatro, halk dansları kulüpleri gibi) aktif olarak çalışırım.	1	2	3	4	5
17. Herhangi bir konuda diğerlerinin düşündüğünden daha farklı düşünürüm.	1	2	3	4	5
18. Karşılaştığım sorunları tek başıma çözerim.	1	2	3	4	5
19. Günlük yaşantımda yeni teknolojiler kullanırım.	1	2	3	4	5
20. Öğrenme süreçlerimde yeni teknolojilerden yararlanırım.	1	2	3	4	5
21. Öğrendiğim bir konuda neden-sonuç ilişkilerini keşfederim.	1	2	3	4	5
22. Aradığım bilgiye nasıl erişeceğimi bilirim.	1	2	3	4	5
23. Eriştığım bilgilerin başka bir bakış açısıyla oluşturulduğunu bilirim.	1	2	3	4	5
24. Farklı biçimlerde ödev hazırlarım.	1	2	3	4	5
25. Çalışmaları aldığım dönütlere göre yeniden düzenlerim.	1	2	3	4	5
26. Grup çalışmalarında bana düşen görevi gruptan bağımsız olarak yapmayı tercih ederim.	1	2	3	4	5
27. Grup çalışmalarında grup liderliği yaparım.	1	2	3	4	5
28. İlgi alanlarıma uygun fırsatları değerlendiririm.	1	2	3	4	5
29. Öğrendiklerimi karşılaştığım başka problemlerin çözümünde kullanırım.	1	2	3	4	5
30. Önemli kararları tek başıma alırım.	1	2	3	4	5
31. Öğrendiklerimi uygulamaya gerek kalmadan zihnimde canlandırırım.	1	2	3	4	5

YASAL/ÖZEL İZİN BELGELERİ

Araştırma İzni

T.C.
ORDU VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-18802389-605.01-93959230
Konu : Araştırma İzni (Emine ZALOĞLU)

09.01.2024

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21.01.2020 tarihli ve 1563890 sayılı yazısı (Genelge 2020/2)
b) Ordu Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün 26.12.2023 tarihli ve 0947525 sayılı yazısı.

Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalında tezli yüksek lisans programı 49225642688 T.C. kimlik numaralı öğrencisi Emine ZALOĞLU'nun, "Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21.Yüzyıl Öğreten ve Öğrenen Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu yüksek lisans tezine yönelik çalışmasına veri sağlamak amacıyla anket çalışması yapma izin talebine ilişkin ilgi (b) yazı ve ekleri, Müdürlüğümüz Araştırma Değerlendirme Komisyonu tarafından ilgi (a) genelge hükümleri doğrultusunda incelenmiş olup, uygulanmasında sakınca görülmemiştir.

Söz konusu anket çalışmasının, eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde olur ekinde yer alan imzalı ve mühürlü formun kullanılarak, öğrencilere ait çalışmaların veli izni doğrultusunda ve elde edilen verilerin herhangi bir haber, resmi özel web sayfaları, yerel ve ulusal basında paylaşılmaması kaydıyla, Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalında tezli yüksek lisans programı 49225642688 T.C. kimlik numaralı öğrencisi Emine ZALOĞLU tarafından; ilimiz Özel Anadolu Lisesi, Özel Fen Lisesi, Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Özel Güzel Sanatlar Lisesi, Resmi Anadolu Lisesi, Resmi Fen Lisesi, Resmi Sosyal Bilimler Lisesi, Resmi İmam-Hatip Anadolu Lisesi, Resmi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Resmi Güzel Sanatlar Lisesi, Resmi Spor Lisesi, Resmi Bilim Sanat Merkezi, Resmi Çok Programlı Anadolu Lisesi, Resmi Merkezi Eğitim Merkezi, Açık Öğretim Lisesi, Açık Öğretim İmam- Hatip Lisesi, Özel Temel Lise ve Özel Akşam Lisesinde görevli öğretmenlere 2023-2024 eğitim ve öğretim yılı içinde okul müdürlüğünün sorumluluğunda gönüllülük esasına göre uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarımızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Ramazan TÖNGEL
Müdür a.
Şube Müdürü

OLUR
Mehmet Fatih VARGELOĞLU
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek :
1- Komisyon Kontrol Tutanağı (2 Sayfa)
2- Mühürlü Anket Formu (5 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Karşıyaka Mah. Atatürk Bulvarı No:336/B Altınordu/ORDU
Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Fatmanur YAZAR
E-Posta: argce5@meb.gov.tr
İnternet Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr
Unvan : Büro Personeli
Faks: 4522231629

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys> adresinden 5a48-155d-311b-80ah-9d98 kodu ile teyit edilebilir.

Ölçeklerin Kullanım İzni

Doç. Dr. DERYA ORHAN GÖKSÜN <dorhan@adiyaman.edu.tr>
Kime: Siz

18.05.2023 Per 11:51

21.yy.öğrenen-becerileri.docx
26 KB

21.yy.öğreten-becerileri.docx
25 KB

2 ek (52 KB) Tümünü OneDrive'a kaydet Tümünü indir

Merhabalar,
Ölçekleri kullanabilirsiniz.
Sürece ihtiyaç duyabileceğiniz bazı bilgileri içeren dokümanlar ektedir. Ölçeğin orijinalleri doktora tezimin ekinde bulunmaktadır.
Çalışmanızda başarılar ve kolaylıklar dilerim.

Dr. Derya ORHAN GÖKSÜN
Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Dr. Derya ORHAN GOKSUN
Adıyaman University, Faculty of Education

From: Özlem KARAKIŞ <karakis_o@ibu.edu.tr>
Sent: Wednesday, June 15, 2022 12:08 PM
To: Doç. Dr. DERYA ORHAN GÖKSÜN <dorhan@adiyaman.edu.tr>
Subject: ölçek kullanım izni

Hocam iyi günler, tarafınızdan geliştirilmiş olan 21. Öğreten Becerileri Ölçeği ve 21. Öğrenen Becerileri Ölçeği'ni, sizleri referans göstermek şartıyla, akademik çalışmalarında kullanmak istiyorum. İlginize şimdiden teşekkür ederim. İyi çalışmalar diliyorum.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı	Emine ZALOĞLU
Yabancı Dili	İngilizce
Orcid Numarası	0009-0000-5620-4035
Ulusal Tez Merkezi Referans Numarası	10652515
Lise	Otakçılar Süper Lisesi-İstanbul
Lisans	Uludağ Üniversitesi-Matematik On Dokuz Mayıs Üniversitesi-Hukuk Fakültesi(2021-Halen)
Yüksek Lisans	İstanbul Üniversitesi-Matematik Öğretimi-Tezsiz Yüksek Lisans Ordu Üniversitesi-Eğitim Programı ve Öğretim-Tezli Yüksek Lisans
Mesleki Deneyim	Sınav Dershanesi, İstanbul (2006-2012) Adem Özdemir Anadolu Lisesi (2012-2013) Ahmet Hamdi Nurzan İshakoğlu Anadolu Lisesi (2013-2017) Çerkezköy Mesleki ve teknik Anadolu Lisesi (2017) Ulubey Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (2017-Halen)
Akademik Çalışmalar	-

